

DIRVA

THE FIELD
Nr. 90
Lapkr.-Nov. 27, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Negirdėtai padidėjęs girtavimas

DEGTINĖ IR ALUS PARDAVINĖJAMI VISOSE KRAUTUVĖSE. — PASKENDUOLĖS OPERA ŠALTOKAI SUTIKTA. — ŽADA TRUMPINTI DARBO LAIKĄ, BET DAR NEŽINO KAIP TAI PADARYTI

Kiekvieną kartą, kai Maskvoj kas trinkelė kumštini į stalą dėl perdidelio girtavimo sovietinė visuomenė, prabyta ta pačia tema ir Lietuvoj tie pareigūnai, kuriems pagal užimamas vietas tai pridera.

Po pastarojo Chruščiovo pagraisymo uždrausti restoranams parduoti tam pačiam asmeniui daugiau kaip vieną stiklinuką alkoholinių gėrimų, Lietuvoj ta teina atsiliepę sveikatos ministras A. Dirsė (TIESOJ, lapkričio 2 d.).

Kaip visi tenai, taip ir sveikatos ministras nepamiršo pakartoti partijos teisinimo, kad "alkoholizmas yra kapitalizmo atgyvena". Nors Rusijoje ir be kapitalizmo girtavimas puikiai bujoja. Lietuvoj girtavimas negirdėtai padidėjo kaip tik bolševikmečio pradžioj, 1940 metais, ir nuo to laiko nemažėja, o dar plinta. Sveikatos ministras bando aiškinti, kad kapitalizmas tyčia sudarąs girtavimui palankias sąlygas, bet čia pat skundžiasi, kad dabar Lietuvoj — ne kaip priešbolševikiniais laikais — alkoholinių gėrimų pardavinėjami kiekvienoje parduotuvėje, kiekviena kioske, mėsos, pieno, saldinių krautuvėse, ir ne tik alus, o degtinė, konjakas ir kitai. Esą, tai daro "kai kurie asmenys, daugiausia komerciniai sumetimais", bet tie "kai kurie asmenys" yra juk valstybės tarnautojai, parduotuvės — valstybinės įmonės, o "komerciniai sumetimai" — pastangos įvykdyti valstybinį maisto gamybos ir prekybos apyvartos planą.

Raginimai kovoti su girtavimu pasikartoja Lietuvoj maždaug kas pora metų, bet valstybės plano sumetimais už tuos raginimus tebėra stipresni, ir raginiai raginimais ir lieka.

NAUJA OPERA — VIDUTINISKA

Neseniai Kauno teatre įvyko naujos lietuviškos operos premjera. Tai V. Baumilo "Paskenduolė", parašyta pagal A. Vienaolio apysaką.

Žiūrovai — ne muzikai apie operą atsiliepia be entuziazmo. Spaudoje operą recenzavo kompozitorius E. Karosas. Rūpestingai išrinkęs ir pagyręs gerąsias vietas, ypač lietuviškomis melodijomis pagrįstas choro dainas, šiaip jau apie operos muziką recenzentas kalba santūriai ir atlaidžiai, o dėl baletinių vietų pareiškia, kad ten muzika sveltinė, "savo pobūdžiu nepakankamai lietuviška". Įvertinęs operą kaip vis dėlto jauno kompozitoriaus laimėjimą, E. Karosas linki V. Baumilui "ateityje ieškoti naujų neišbandytų kelių".

IS KUR ŽINO APIE UŽSIENINIUS VAISTUS

Apie 600 asmenų, daugiausia iš medicinos personalo, Vilniuje naudojasi moksline medicinos biblioteka, ir 460 provincijoje gyveną medikai išsirašo iš tos bibliotekos knygų paštu. Be sovietinių ir "liaudies demokratinių" medicinos žurnalų, bibliotekoje gaunami medicinos žurnalai taip pat iš Amerikos, Anglijos, Vakarų Vokietijos, Šveicarijos ir švedijos.

NESUSIPRATIMAS SU FILTRAIS

Grigiškių kartono fabrikas (netoli nuo Vilniaus) didžiuojasi, kad jo gaminami filtrai cigaretėms "apvalo tabako dūmus nuo nikotino ir kitų organizmą nuodijančių medžiagų". Toks klaidinantis tvirtinimas draudžiamas net Amerikoje, kur vyksta didžiausios lenktynės filtrų tobulinimo srity. O Grigiškių fabrikas gamina pačius primityviausius filtrus, iš savos gamybos alignio ir krepo popierio.

Pačias cigaretes su filtrais visoj Sovietijoje gamina dar tik vienas "Dukato" fabrikas Maskvoj, bet nespėja pasivyti amerikiečių mados plitimo tempo, kadangi tik dabar, esą, "ir be užsieniečių malonės rūkysim cigaretes su filtrais".

TRUMPINS DARBO LAIKĄ

Iš Maskvos skelbiamas potvarkio sutrumpinti (ligi 1959 metų vasaros ar rudens) darbo laiką naftos, dujų ir mašinų gamybos pramonėje. Potvarkis lies ir Lietuvoje esamas mašinų gamybos įmones.

Darbas sutrumpinamas iki 7 valandų per dieną. Kai kur šėštadieniais liks tik 5 valandos, kai kur gal pasiliks ir septynios. Kai kur bus penkios darbo dienos po aštuonias valandas.

Drauge numatomas ir atlyginimo pertvarkymas, kurio principas potvarkyje dėstomas tokiu miglotu posakiu: "Plačiai įdiegiant techniška pagrįstas išdirbimo normas ir ekonomiškai efektyvias darbo atlyginimo sistemas, padidinti lyginamąjį tarifą svorį darbininkų uždarbiuose, kad įmonėje sparčiau didėtų darbo našumas palyginti su darbo užmokesčiu".

Padėkos šventėje, Los Angeles, susižiedavo aktyvi visuomenininkė Danguolė Pulkauninkaitė ir inž. E. Bartkus, Tautinės Sąjungos pirmininkas.

Žmoniška kalba išvertus tautai turėtų reikšti, kad gaminių kiekis bei kokybė turi nuolat didėti greičiau negu darbininkų atlyginimai. Tam tikslui valandinis išdirbio normos pilnam atlyginimui gauti turi būti pakelti iki tiek, kiek techniškai maksimum įmanoma pagaminti (iki pirmųjų pasiektų normų) o atlyginimo dydį spausti, kad būtų mažesnė savikaina. Tai yra visi darbininko išnaudojimo elementai.

Potvarkyje numatoma panaikinti "nesaikingus" paskatinamuosius atlyginimus (premiijas?), nutraukti papildomus atlyginimus, ligi šiol mokėtus ilgesnį laiką tame pačiame darbe išdirbusiems, sumažinti pagalbinį darbininkų skaičių.

Taigi, siekiama per trumpesnę darbo laiką, su mažesniu darbininkų skaičium, nedidinant arba net ir mažinant bendrą darbo atlyginimo sumą, pagaminti daugiau...

KELIAS Į VAKARUS TIK PER MASKVĄ

Iš Vilniaus į Maskvą lėktuvai skrenda kasdien po du kartus. Į Rygą-Leningradą — tik tris kartus per savaitę, į Minską-Lovų — keturis kartus per savaitę, o į Varšuvą — tik dukart per savaitę: trečiadieniais ir ketvirtadieniais.

Į Vakarų, net į Berlyną, lėktuvų iš Vilniaus iš viso nėra. Todėl oro pašto siunčiamieji laišukai pirmą turi būti nuskraidinti Maskvon, ir tik tada jie pradeda savo kelią į Vakarų.

JAV VYRIAUSYBĖS ATSTOVAI

pagerbė Lietuvos kariuomenės sukaktį

LVS Ramovės Baltimorės skyrius Lietuvos kariuomenės 40 metų atkūrimo sukaktį minėjo lapkričio 15 d.

Minėjimas vyko dviem tarpsniais: 11 val. Arlington Tautinėse kapinėse Washingtono buvo padėtas vainikas prie JAV Nežinomųjų Kareivių Kapų ir gėlių puokštė ant Leito. Samuel Harris kapo, o 7 val. vak. Baltimorėje, Lietuvių Svetainės salėje, buvo iškilmingas aktas ir koncertas.

Prie Nežinomųjų Kareivių kapų

Iš Baltimorės atvykusį autobusą ir kartu su juo atsirusį automobilį su Baltimorės ir Washingtono lietuviais prie Arlington Tautinių kapinių didžiųjų vartų pasitiko iš Pentagono specialiai skirti palydovai, majorui S. King vadovaujant. Prie kapo susirinko būrys lietuvių iš Washingtono ir šiaip lankytojų, kurių čia visuomet gausu kiekvieną savaitgalio dieną.

Baltimorės ramovėnai su Lietuvos Ministeriu J. Kajecku, plėvėsuojant Lietuvai ir JAV vėliavoms, lėtu žingsniu iš paminklinio pastato laiptais nusileido prie Nežinomųjų Kareivių kapo. Ministeris J. Kajeckas ir LVS Ramovės Baltimorės skyriaus pirmininkas J. Jokubauskas padėjo vainiką. Rimties valandėlę ir visų dalyvių susikauptimą palydėjo šalvūs karinio trimito garsai ir atitinkamos garbės sargybos apeigos. Grįždama ta pačia tvarka į paminklinio pastato vidų. Iš čia palydovai veda prie leit. S. Harris kapo.

Pagerbiamas ltn. S. Harris

Šlaite, arti kelio, iš kitų antkapų išsiskiria kiek didesnis ltn. S. Harris antkapio paminklas, kurį pastatė dėkingi lietuviai. Priekyje paminklo pusėje iškalta JAV herbas, vardas, pavardė, gimimo data, žuvimo vieta — Kaunas ir data. Antroje paminklo pusėje Lietuvos Vytis, pagarbos žodžiai ir žuvimo priežastis.

Prie kapo pasakė kalbą min. J. Kajeckas, nupasakodamas Lietuvos atskūrimo laikotarpį ir kovas dėl Lietuvos laisvės, kuriose dalyvavo ir amerikietis ltn. Samuel J. Harris. Jis tarnavo Lietuvos kariuomenės Amerikos brigadoje.

Atsivertęs Jurgio Washingtono gimtadienį Kaune 1920 m. jis sekančią dieną su Lietuvos kariuomene pradėjo pulti bolševikuojančius sukilėlius Aukšt. Pajūnyje ir tą vietovę paėmė. Popiet, pulk. leit. Kubiliūno vadovybėje, su kitais vyko laisvinti bolševikų rankose esantį Aleksoto aerodromą. Lipant į Linksmadvario kalną, jis, prieš su-

žeistas, sekantį rytą, vasario 24 d., mirė.

Jam už nuopelnus skirtas ordenas buvo įteiktas jo motinai. Šis paminklas pastatytas velioniai Harris Amerikos dėkingų lietuvių. Jis atidengtas 1922 m., dalyvaudant velionies motinai. Ta proga Amerikos lietuvių delegacijos JAV prezidentui įteiktas atitinkamas raštas. Paminklo priėmė Amerikos aras, kitą pusę — Lietuvos Vytis. Šis kapas Karių Dieną kasmet papuošiamas gėlėmis.

Pastebėtina, kad velionio motina savo laiku kreipėsi Pasiuntinybės Lietuvos trispalvės, už kurią jos sūnus žuvo, kad jį papuošus savo namą. Velionio brolis, irgi leitenantas, oficialiai kreipėsi priimti jį į Lietuvos kariuomenę tęsti tarnybą Lietuvai, vieton žuvusio brolio.

Po min. Kajecko kalbos, trumpą pagarbos žodį tarė LVS Ramovės Baltimorės sk. pirmininkas. Kalbas Amerikos Balso red. Labanauskas įrašė į juostą.

Amerikietis prisimena Lietuvą

Po ceremonijų kapinėse min. J. Kajecko kvietimu Lietuvos Atstovybėje susirinko būrys lietuvių trumpoms vaizams. Ča dalyvavo JAV Valst. Sekr. pavaduotojas Lay Henderson su ponia, Valst. Dep-to Pabaltijo sk. vedėjas Richard Johnson, pulk. Skirpa, prof. D. Krivickas su ponia, pulk. Valušis su ponia, Baltimorėje ir Washingtono gyveną buvę Lietuvos kariai.

Ponas L. Henderson savo žodyje prisiminė 1919 metus, kada jis, kaip Amerikos Raudonojo Kryžiaus atstovas keletą kartų buvo Lietuvoje, matė jos kūrėmąsi, kovas ir vargą.

Iškilmingas minėjimas

Baltimorėje prasidėjo 7 val. vak. iškilmingam aktui ir scenoje buvo įneštos Lietuvos, Amerikos J. V., Amerikos Legiono, Legiono pagalbininkų ir lietuvių karių motinų vėliavos.

Maldą sukalbėjo "Ramovės" skyriaus kapelionas ramovėnas kun. Dranginis, Amerikos J. V. himną giedojo skautų vyčių oktetas. Garbės prezidentu buvo paskirti Lietuvos Ministeris J. Kajeckas, Amerikos Krašto Apsaugos atstovas II armijos štabo pulkin. J. B. Franklin, Tautinės Gvardijos atstovas aviacijos majoras J. I. Considine, Amerikos Legiono Marylando Dep. adjutantas Burghard, pulk. K. Skirpa, Vyčio Kryžiaus atstovas viršila V. Tamašauskas, Savanorių atstovas savanoris-kūrėjas Majauskas.

Po trumpo įžanginės LVS Ra-

Vakarų Berlynas, kurio krizę komunistai kaskart vis labiau aštrina, po karo gražiai pakilo iš griuvėsių ir atsistatė moderniais pastatais.

VARŽYBOS DĖL SUDANO

NESENIAI ĮVYKUSIO PERVERSMO UŽKULISIAI. — SUDANAS — ŠIAURINIAI VARTAI Į AFRIKOS TURTUS. — NILAS — DIDYSIS EKONOMINIS IR STRATEGINIS FAKTORIUS. — PERVERSMAS PROBLEMŲ NEISSPRENDE.

Lapkričio 17 d., prieš auštant, Sudano kariuomenė išėjo į Khar-toumą gatves ir ramiai, be šaudymų, žudynių ir areštų, kas yra įprasta Vid. Rytuose, nuvertė vyriausybę. Parlamentas buvo paleistas, konstitucija suspenduota.

Vakarų sostinėse, ypač Washingtone, šis perversmas sukėlė daug mįslių ir spėliojimų. Nuverstoji Khalilo vyriausybė buvo laikoma palankia Vakarams. Perversmo vykdytojų sąstatas gana mišrus: britų mokyklos

movės, Baltimorės sk. pirmininko kalbos, kuri buvo pakartota ir angliškai, pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Vyčių oktetas už scenos įspūdingai sugiedojo "Žuvusiems kariaus".

Lietuvos ministeris J. Kajeckas kalbėjo lietuviškai ir angliškai. Angliškai jis papasakojo leit. S. Harris žuvimo apyستavas, vietą ir tikslą. Pažymėjo, kad leit. S. Harris žuvo saugodamas Lietuvos nepriklausomybę, o Lietuvos karys Eimutis žuvo saugodamas Amerikos J. V. misijos neliečiamybę nuo demoralizuotų vokiečių karių.

Pulkin. J. Franklin savo ilgesnėje, kruopščiai paruoštoje, kalboje išdėstė JAV armijos sudarymą, balansą, naujus ginklus ir kita. Toliau jis pasakė, kad komunizmas visad buvo susijęs su apgaulė ir prievartavimu, ir nėra jokių žymių, kad tai pasikeistų. Turime stengtis nešti tiesą už geležinės uždangos. Raudonoji armija demonstruoja didelę jėgą; tad turime būti viskam pasiruošę.

Pulkin. J. Franklin patvirtino, kad JAV Lietuvos okupavimo nepripažįsta ir yra įsitikinusi, jog kiekviena tauta, nors kaip ji mažą būtų, turi teisę pasirinkti savo valdžią ir savo sistemą ir tvarkytis savitai ir nepriklausomai.

Linkėdami lietuviams ir Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės, trumpas kalbas pasakė maj. Considine ir Legiono adjutantas. Visiems minėjimo dalyviams sugedojus Lietuvos himną ir išnešus vėliavas, iškilmingas aktas buvo užbaigtas.

Koncertas

praėjo labai įspūdingai ir pakilioje nuotaikoje. Koncertą atliko Skautų Vyčių Oktetas, vadovaujant muz. M. Liuberskiui.

Prieš kiekvieną pertrauką Baltimorės Tautinių šokių jauniosios grupės šokėjai pasoko po du šokius. Reikia pasidžiaugti, kad grupės vadovas ramovėnas E. Brazauskas subūrė gražaus jaunimo į šokių vienetą. Svečiai amerikiečiai buvo sužavėti šokiais, šokėjais ir oktetu koncertu.

LVS "Ramovė" Baltimorės skyriaus atliktas minėjimas buvo tikrai įspūdingas ir reikšmingas. Minėjimas pasklido ir už lietuviškų ribų. Kaip Nepriklausomos Lietuvos kariuomenę nors lašelių žinių užgirdo ir Pentagono tam tikras skyrius ir tam tikri pareigūnai.

M. K-a

surasta kitų turtų, net naftos. Kraštas galėtų pats išsimaitinti, bet, norint gauti kviečių, tekstilės ir mašinų, reikia parduoti medvilnę, kuri dabar sudaro apie 75% viso eksporto.

Didysis krašto ekonominis ir strateginis faktorius yra Nilo upė, 1300 mylių ilgio vaga tęsiasi ir auginanti Sudano žemės produktus.

Nilas turi gyvybinės reikšmės ir Egiptui. Nasseris savo planuose yra užsimojęs pakelti Egipto derlingumą, užtvėnkiant jį ties Asvanu ir sukuriant dirbtinį ežerą, kuriame būtų sudaryti vandens rezervai sausų metų. Šis ežeras užlietų ir dalį Sudano. Sudaniečiai, kurie šiandien panaudoja tik 5% Nilo vandens, kai Nasseris gauna 57%, būtų linkę tartis su Nasseriu, jei gautų 38% vandens. Nasserui tai nepriimtina.

Kremliui Nilas yra svarbus taip pat. Jo vaga yra lengviausia pasiekiamas Centralinės Afrikos sritys: Kenija, Uganda, Tanganika, Belgų Kongas ir Prancūzų Ekvatorinė Afrika, kurios Maskvą vilioja ne vien propagandiniais sumetimais — ir savo turtais.

Nasserio ir Chruščiovo veikla

Po nepriklausomybės paskelbimo Sudano kraštą valdyti ėmė liaudies partija. Ji buvo palaiki Vakarams. Jai talkininkavo mažą liaudies demokratų partiją, linkusi į neutralumą. Opozicijai vadovavo tautinė unijos partija — Nasserio šalininkai.

Dar nespėjusiam pakankamai susitvarkyti krašte Nasserio ir Kremliaus agentai pradėjo savo veiklą. Nasseris iškėlė teritorinį ginčą. Karo buvo išvengta, bet Egiptas atsisakė pirkti Sudano medvilnę. Kremlius tuo pat metu užvertė Europos rinką medvilnei, gauta iš Nasserio už ginklų. Sudanas visiškai neteko rinkų, o tai reiškė kelią į badą ir žlugimą.

Britai ir amerikiečiai pradėjo gelbėti Sudaną. Britai pasiuntė dovanų — ginklų, pažadėjo lengv-

(Perkelta į 4 psl.)

VISAM PASAULY

• Trys didžiosios Vakarų valstybės išsprendė nuomonių skirtumus ir paruošė bendrą planą, kuriuo bus atremti sovietų bandymai išspausti jas iš Berlyno. Planas laikomas paslaptyste.

• JAV išsprendė komplikuoatą ginklų tiekimo Tunisui klausimą, Bourguibai sutikus su įprastinėmis JAV sąlygomis: ginklai tegalės būti naudojami tik apsigyvinimo reikalingai ir be JAV leidimo negalės būti perleisti kam nors kitam. Ginklų siuntimo data dar nenustatyta.

• JT plenumo politinis komitetas, nepaisant sovietų boikoto, nutarė įsteigti 18 tautų komitetą taikiam orajų erdvės naudojimui.

• Prancūzų Sudanas pasiskelbė autonominė respublika prancūzų bendruomenės rėmuose. Respublikos, apimančios 591,000 kv. mylių, sostinė paskelbtas Bamako miestas. Gyventojų skaičius 3.6 mil.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Cekiene (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

CHICAGO

Ignas Daukus ir Kostas Bružas, aktyvūs Balfio veikėjai, išrinkti atstovauti Chicagos apygardą ir vyks į metinį seimą, kuriame žada pasiūlyti keletą reformų, ypač kas liečia direktorių rinkimą. Dėl Balfio veiksmų pagyvinimo reikia vėl imtis iniciatyvos atgaivinti visų skyrių veiklą ir daryti žygių, kad kuo didesnis lietuvių skaičius įsitrauktų į Balfio veiklą. Dėl aukų rinkimo manoma pasiūlyti pradėti platinti aukų dėžutes, kurios turėtų rasti vietos ne tik lietuvių laikomose krautuvėse, gydytojų kabinetuose, bet ir kiekvieno tautiečio bute, kur sumesti centai ir doleriai prisidėtų prie Balfio remimo.

Dr. J. Ramunis, kuris Chicagoje veikia privačia gydytojo praktika, garsėja kaip vienas iš gabiausių jaunųjų daktarų. Dr. J. Ramunis būdamas kariuomenėje ėjo atsakingas gydytojo chirurgo pareigas ir užsitarnavo majoro laipsnį.

Antanas Kašuba, kuris yra federalinis revizorius, dažnai tarnybos reikalais vyksta į kitas vietas. Šiuo metu jis ilgiam laikui išvyko į New Yorką ir kitas valstybes, kur revizuoja bankus, įmones ir įvairias įstaigas.

Daiva Blinstrubaitė garbingai seka savo tėvelio, žinomo visuomenininko Teodoro Blinstrubo pėdomis. Studijuodama universitete ir pasižymėjusi gabumais, ji randa laiko ir aktyviai dalyvauja visuomeniniame studentų gyvenime. Ji yra aktyvi Korp. Neo-Lithuania narė, studentų leidžiamo laikraščio redakcijos pareigūnė, o dabar buvo išrinkta į Studentų S-gos Chicagos skyriaus valdybą.

Inž. Zenonas Rekašius, kuris lektoriauja Lafayette, Ind., universitete ir kartu ruošiasi daktaratui, buvo atvykęs į Chicago ir dalyvavo Korp. Neo-Lithuania metinėje šventėje. Tai vienas iš mūsų jaunosios kartos gabiausių ir veikliųjų atstovų, kuriems mes vertai didžiuojamės.

Akademisinis Skautų Sąjūdis Chicagoje minėjo metinę šventę. Korp. Neo-Lithuania atstovavo ir gražų sveikinimo žodį pasakė naujasis pirmininkas stud. Stasys Mažulis.

Petras Glem'a, teisininkas, padėjęs teisių mokslų diplomą į šalį, savo gabumais bei darbštumu atsiėmė kitus laimėjimus. Šiuo metu jis yra vienos didžiulės spaustuovės įstaigos skyriaus vedėjas.

Chicagiečiai su didžiausiu nekantrumu laukia gruodžio 6 d., kada įvyks Balfio rengiamas koncertas, kurio programą išpildys iš Toronto atvykęs "Varpo" choras. Koncertas įvyks Marijos aukšt. mokyklos salėje. Bilietai jau platinami.

Edmundas Balceris yra vienas iš tu pasiryžusių, kurie seka, kad mokytis niekados nevala. Jis yra baigęs Lietuvoje teisių mokslus, o dabar jau keli metai kaip studijuoja prekybos mokslus.

E. Balceris yra ir aktyvus tautinių organizacijų narys, kurių veikloje jis pasižymi savo kalbomis ir gražiu, nauju minčių iškelimu. Jis ir dainininkas nepavarduojamas. Turi gražų balsą ir moka dainas pravesti.

Tėvo įpėdinė Danguolė Balcerytė verta mūsų pasididžiavimo.

Ji yra veikli Korp! Neo-Lithuania narė ir aktyviai veikia studentų organizacijose.

Juozas Butvila

LIETUVIŲ TAUTINIS SĄJUNGOS BAliUS

Maloniai kviečiame Jus su šeima, draugais ir pažįstamais atvykti į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos skyriaus rengiamą susipažinimo balių, kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. 29 d. 7:30 val. vak. B. Pakšto svetainėje, 2801 W. 38 St.

Atvykstančių asmenų skaičių prašome pranešti iš anksto Dr. Juozui Dauparui, HU 8-4119; Stasiui Monkui, GR 6-2723; Petriui Vėbrai, CR 7-2478.

Vakarieneis metu ir šokiams grieš B. Pakšto kapela. Vakarieneis ir kitoms išlaidoms padengti svečiai aukuoja \$3.50; studentai — \$2.00.

A.L.T.S. Chicagos Skyrius

DETROIT

Gražiai bendradarbiaujama. Lapkričio 15 d. įvyko Gabijos ir Baitijos tuntu sueiga — linksmavakaris. Gražiai praėjo ne tik oficialioji dalis, bet ir laužas, kurį pravedė ps. Liuda Griškelytė-Rugienienė.

Ps. Algis Manvydas Baltijos skautų tuntą perdavė naujam tuntininkui s. Vladui Pauzai. Naujasis tuntininkas pastebėjo, kad kiekvienas, atlikdamas savo pareigas sąžiningai, pagyvinis ir sustiprins skautiškąją veiklą. Kaip ir anksčiau, bus palaikomas glaudus ryšys su skautų tuntu.

Žodį davė skautė Kisielytė ir skautas A. Vaitiekaitis.

Be to, buvo gražiai pasivaisinta ir pasišoka.

Studentų suvažiavimas. Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas įvyks lapkričio 27-30 d.d. Pagal registravimąsi atrodo, kad bus gausus suvažiavimas, daugiau 300.

Bus eilė paskaitų. Tikimasi, kad suvažiavimas dar daugiau suaktyvins studentiškąją veiklą.

Lapkričio 29 d. Statler Hilton viešbutyje įvyks banketas. Laukiama atsilankant gubernatoriaus G. Mennen Williams, miesto burmistro L. Miriani, Lietuvos konsulo dr. P. Daužvardžio ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko Matulionio.

Meninė programą atliks Ažuolių oktetas.

Po to bus šokiai, grojant Statlerio viešbučio orkestrui.

Mirė

Lapkričio 18 d. vietos kapinėse palaidotas Antanas Užubalis. Buvo ramus ir geras lietuvis. Sirgo ir gydėsi ilgesnį laiką.

J. K.

Ar jau pasinaudojai proga pigiomis kainomis įsigyti lietuviškų knygų? Gabijos ir kitų leidimų knygų išpardavimas bus iki gruodžio 31 d. Nuolaida iki 90%. Knygų katalogo prašykite šiuo adresu: Gabija, Straight Path, Wyandanch, N. Y.

Dirvą būtinai pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir po to paragink jį ušiprenameruoti.

Kas ir kur?

Vakarų Vokietijoje, Muenche-ne, įvyko lietuvių grafikų darbų paroda. Savo darbus buvo išstata: P. Augius, A. Dargis, V. Petravičius, R. Viesulas, V. Ratas ir A. Krivickas.

Rašytoją kan. Mykolą Vaitkų pagerbė Suomijos laikraštis "Helsingin Sanomat", atspausdęs gražų iliustruotą rašinį. Rašinys atspausdintas M. Vaitkaus 75-erių metų sukakties proga.

Evangelikų-liuteronų kunigas A. Keleris, įvykusiam evangelikų-liuteronų bažnyčių tremtyje konvente, išrinktas prezidento pirmininku ateinantiems dviem mėnesiams.

Illinois L. Gyd. Dr. jos pagalbinis moterų vienetas parėmė Balfą \$25 auka. Taip pat skelbia vartotų rūbų rinkliavą Punksko lietuviams paremti.

Nauja New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų valdyba buvo išrinkta lapkričio 20 d. Neris International Trade Co. patalpose. Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — Juozas Ginkus, vicepirmininkai — Dr. Kęstutis J. Valiūnas, Jonas Valaitis ir Dr. Vaclovas Paprockas, sekretoriai — Pranė Lapienė, adv. Step. Briedis ir Stasys Gudas, išdininke — Mildred Mitchell, visuomeninių ir informacinių reikalų vadovas — Anicetas Simutis.

Lietuvių Studentų Sąjungos visuotinio suvažiavimo metu Detroito, lapkr. 29 d., programoje sutiko dalyvauti Birutė Bilevičiūtė su paskaita "Dabartinis Lietuvos Kultūrinis Gyvenimas". Prelegentė yra neseniai atvykusi iš Lietuvos, kur dirbo septynis

metus kaip lektorė docento laipsnyje Vilniaus Pedagoginėje Institute.

Pabaltiečių Moterų Lietuvių Klubas Bostone, gruodžio 7 dieną, sekmadienį Tautininkų Namuose, 4 v. p. p. ruošia įdomią popietę, kurios metu Dr. M. Gimbutienė papasakos įspūdingus iš kelionės po Europą. Paskaita bus iliustruota spalvotais paveikslais. Po paskaitos bus kavutė ir loterija. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama atsilankyti.

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

RUDŽIO DARBAS IR JO PASĖKOS

Rudis pralaimėjo. Tik lietuvių prieši gali iš to džiaugtis. Mes gi reikiame nuoširdžiai užuojautą Rudžiui ir visiems lietuviams, kurių vardu Rudis pralaimėjo. Politikoje, lygiai kaip ir daugelyje kitų sričių (kare, prekyboje, pramonėje ir t.t.) rizika neišvengiama. Jei bijai rizikuoti, jei bijai pralaimėti, tai geriau nieko nepradėk daryti. Tai bendra ir gerai žinoma taisyklė.

Tačiau, jokia rizika negali būti (pagal lietuvišką patarlę) bandymas pramušti sieną plika kaktą. Kas tokiu būdu rizikuoja, tas niekada nelaimės, tas pats save nužudo (išsimeta iš politinės arenos) ir skaudžiai, sunkiai pagydomai, sužeidžia visus tuos, kurie jį remia ir viešai palaiko. Rudžio atveju, tai sužeidžia visus Amerikos lietuvių balsuotojus trečiame distrikte. Tai yra pati svarbiausioji priežastis, kodėl Rudžio įvykio negalime užmiršti, kodėl Rudžio pralaimėjimą turime analizuoti, vertinti ir išskirti visas padarytas klaidas. Tik tuo būdu mes galime išvengti panašių klaidų ateityje, tik tuo būdu mes galime apsaugoti lietuvių nuo nepelnytų pralaimėjimų. O svarbiausia, praskinti kelią lietuviams į atsakomąsias Amerikos politikos vietas.

Tad, ar galėjo Rudis laimėti rinkimus? Atsakymas: Nė. Tai buvo sienos laužimas plika kaktą. Viens kitas pasakys: "Bet iš kur Rudis galėjo žinoti, kad tiek mažai balsų jis tegaus?" Atsakymas į tą klausimą: "Numatymas, mokiėjimas padėti teisingai įvertinti yra pagrindinė sąlyga kiekvienam, kurs nori stoti į sunkią politinės kovos areną. Kas tokių sugebėjimų neturi, tegu sėdi namuose, tegu savęs ir kitų tautiečių nežudo (vaizdžiai tariant)".

Koks buvo pagrindas Rudžiui manyti, kad jis gali laimėti rinkimus? Jokio. Jis tatau turėjo žinoti ir lietuvių balsuotojų neniekinti. Rudis priklausė demokratų partijai. Šita partija nesutiko išstatyti Rudžio kandidatus. Kodėl — kitas klausimas? Ir demokratų partijos kandidatas gavo 78,000 balsų ir buvo išrinktas. Tai Murphy. Jei demokratai būtų išstata Rudį, greičiausiai ir Rudis būtų tiek balsų gavęs ir būtų buvęs išrinktas. Tai būtų buvęs lietuvių laimėjimas, nors ir nelietuvių balsais. Bet demokratų Rudis atmetė. Rudis, būdamas savo partijos atstumas neturėjo žaisti lietuvių balsais.

Dabar: kokią žalą Rudžio darbas padarė Amerikos lietuviams? Dvigubą. Pirmučiausia davė pavązdį partijoms (ir demokratams ir respublikonams), kad lietuvių — partijos nariai lengvai pasidaro savo partijai neįstikimi. Bėra ir net mėgina savo partijai pakenkti — atiraukti balsus. Žinios ir nepalankūs komentarai greit ir plačiai sklinda. Antras dalykas, tai mažas balsų skaičius, kurį gavo Rudis, stato į kėlią padėti visus tuos lietuvių, respublikonų ir demokratų partijų narius, kurie mėgindavo įmonuoti savo partijos vadams, kalbėdami apie gausų lietuvių balsuotojų skaičių. Dabar tokie tvirtinimai įspūdingi nebedarys.

E. L.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

**JIM CONNELL
CHEVROLET, INC.**

SEE THE NEW 1959 CHEVROLET

THE FINEST EVER BUILT

14481 Euclid Ave.

UL 1-3300

GREETINGS and BEST WISHES

JACK KLUM REALTY CO.

259 East 156 Street

IV 1-2901

GREETINGS and BEST WISHES

FRANK PENNICA

CEMENT CONTRACTOR

3456 East 123 St.

WA 1-1321

GREETINGS and BEST WISHES

"SAME DAY SERVICE"

A-ROYAL CLEANERS

OFFICE AND PLANT

1817 East 13 St.

MA 1-4026

BRANCH STORE

1806 East 12 St.

SU 1-6135

821 Vincent

PR 1-9179

ALL OFF EUCLID AVE.

GREETINGS and BEST WISHES

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 WEST 25th STREET

SH 1-5511

GREETINGS and BEST WISHES

O'BRIEN CUT STONE COMPANY

19100 MILES AVE.

MO 2-6957

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

**AMALGAMATED ASS'N. OF
ST. & E. RY.**

Harry Lang — Secretary

740 SUPERIOR AVENUE, W.

ATIDARYK '59 Society
SAVO

KALĖDŲ
TAUPMENŲ KLUBO
SĄSKAITA
DABAR!

Pasirink suma, kurios tau reikės ateinančioms Kalėdoms	Tavo įmokėjimai kiekviena savaitė bus:
\$25.00	\$1.00
50.00	2.00
100.00	4.00
250.00	10.00

**Society
FOR SAVINGS**

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Vytinė per Dėdės Samo katilą

PAGALBA NUO IŠMINTIES

VYT. ALANTAS

Andai užėmė pas savo draugą Pašakarnį. Vos spėjė pasisveikinti, jis mane paklausė:

— Sakyk, ar žmona gali staugi pasidaryti išmintingė?

— Kaip tai stauga?

— Sakysime, vakar dar ji buvo taip sau: kiek išmintinga tiek ir neišmintinga, o per naktį ji tampa išminčiūmi.

— Nežinau, mano žmona tokių galvotrūkiškų atsivertimų nedaro. Bet koks reikalas?

— Nebegaliu susikalbėti su savo Izabėla. Buvo taip: vakar popiet ji paprašė mane suplauti indus, bet aš žiūrėjau įdomią televizijos programą ir atsakiau suplausias vėliau. Nuo to viskas ir prasidėjo. Ji pakėlė tokį ermiderį, lyg kad įsibrovęs viesulas būtų ėmęs žarstyti mūsų šeimos židinio žarijas. Ji man tiesiog įrodė, kad aš jos nebemyliu, kad aš nieko neišmanau apie meilę, žodžiu, kad aš esu paskutinis klederas ir nemoksu šeiminio židinio reikaluose.

— Tu sakai: įrodė?

— Taigi, kad įrodė. Būdavo pirma, kilus šeimyninei audrelei, aš sugebėdavau gan sėkmingai jai atsikirsti, mat aš turiu neblogą iškalbą, bet šįkart savo retorika ji mane paklupdė: ji tiesiog berte apibėrė mane išminties perlais, kad iš nusistebėjimo aš net ir prasižiūti nebemanau. Palauk, aš atsimenu kai kuriuos jos posakius: Tikroji meilė, varėsi ji, reiškiasi darbais, o kokie tavo darbai, jei tu spokasai per dienas į televiziją ir nieko man nepadedi? Meilė reikalauja nuolatinių įrodymų, o kur tavo meilės įrodymai? Išeidamas darban tu net užmiršti mane pabučiuoti! Žinok, kad meilė yra gyvenimo ugnis: ji arba sudegina arba apvalo! O kur tavo ugnis, jei net lapų kieme neprisiroši sudeginti ir indų nesuplauni? Atsimink, kad tik pasiaukojanti meilė įrodo, koks brangus gali būti žmogus! O kur tavo pasiaukojimas, jei tu andai atsisaiki antvalandžius dirbtį, kad galėtum man batukus nupirkti? Ar iš to neišduki, kiek aš tau brangi? Pagaliau, lyg desertui ji man ir eilėraščių tėškė į veidą...

— Eilėraščių? Aš niekad negirdėjau tavo žmoną deklamuojant...

— Taip, šįkart ji griebėsi ir poezijos galutinai mane pribalginti.

— Ka jį tau padėklamavo?

— Kažin ką panašaus į tai:

Ką tau kas skirs — ar peiks, ar girs, Tu nieko nežiūrėk!

Į žmones eik, jiems laimę teik, Jausk ir mylėk!

— Baigusi ji pridūrė: aš ne-reikalauju, kad tu į žmones eitum ir jiems laimę teiktum, bet aš noriu, kad tu būtum man jau-tresnis ir mylėtum mane su pasiaukojimu, — ir, žvilgtelėjusi į mane su panika, išdžidai iš-ėjo iš kambario.

— Kur ji dabar?

— Užsidariusi savo kambaryje knygą skaito.

— Kokią knygą?

— Juozo Prunskio Rinktinės Mintis.

— Dabar man aišku, — nusi-juokiau aš, — savo išmintį Izabėla pasisėmė iš Prunskio knygos.

— Nesuprantu... Kaip gali dvasininkas savo knygomis kelti šeimos nesantaiką?

— Čia kitas reikalas. Ar tu nežiūri truputį iš aukšto į tuos, kurie nemoka pasirašyti?

— Žinoma, bet...

— Izabėla užlaužė nosį dėl to, kad ji jaučiasi dabar esanti už tave išmintingė, suprantanti? Ji prisikimšo sau į galvą aforizmų ir gan sėkmingai jais prieš tave operuoja. Tu pats pasiskaityk tą knygą, atsikirk jai tuo pačiu ginklu, ir vėl viskas bus tvarkoje.

— Ji tą knygą slepia...

— Einam aš tau paskolinsiu savo.

Mes su Pašakarniu esame kaimynai. Atsisėdęs mano kambaryje, jis sklaidė Prunskio knygą.

— Gražiai išleista knyga, — pastebėjo jis.

— Ir turinys įdomus. Autorius surankiojo apie puspenktą tūkstančio įvairių mintytojų ir tautų aforizmų.

— Palauk, kas čia pasakytą apie meilę? — Mano draugas susirado skyrų apie meilę ir ėmė skaityti. — Žodis žodin ką man vakar porino Izabėla, — nusi-juokė jis. — Net ir Adomo Jakšto eilėraščių posmelį bus iškalusi. Žinau, kai kita karta aš su Izabėla susierzeliuosiu, tēkšiu jai išmintinga oraciją apie draugystę. Klausyk, kas čia pasakytą: Be pasiaukojimo neįmanoma jokia draugystė. Kodėl ji nezali man pasiaukoti jei nei iš meilės, tai bent iš draugystės ir nekelti erzelių. Kai aš žiūriu televiziją?

O klausyk čia dar geriau: Tikroji draugystė visai nesutinka, kad būtų apnuoginamos silpnos draugo vietos, kad kas nors blogai apie jį kalbėtų. Šis perliukas man specialiai pabertas! — sušuko Pašakarnis. — Aš Izabėlai pasakysiu: Jei tu esi tikras mano draugas, tai negali apnuo-

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People

HELEN J. LYONS

CLERK OF MUNICIPAL COURT

ginti mano silpnų vietų. O jei ji nenurims ir toliau varysis, tai aš šuktelėsiu kartu su Prunskio cituojamu J. Lafontainu: O meile, meile, kad tu mus sugriebi, galima drąsiai šaukti: "Sudie, išmintie!" Ačiū tau, brolyti, už gerą patarimą. Aš ir pats atsimenu kažin kokį išminčių pasakius: Kuo susirgai, tuo pačiu ir gydykis.

— Taigi, toks aforizmų likimas, — aš jam atsakiau. — Vie-nas išminties perlus triuškina ki-tą, bet vistiek įdomu stebėti jų

kovą. Prunskio knyga panaši į brangenbių krautuvę, bet ar kiekvienas skaitytojas joje apsilankęs išeis iš jos turtingesnis pareis nuo, kiek jis turės savo galvoje kapitalo. Autorius, ruošdamas tą knygą, įdėjo daug gerą patarimą. Aš ir pats atsimenu kažin kokį išminčių pasakius: Kuo susirgai, tuo pačiu ir gydykis.

— Taigi, toks aforizmų likimas, — aš jam atsakiau. — Vie-nas išminties perlus triuškina ki-tą, bet vistiek įdomu stebėti jų

JAUNIMO TEMOMIS

V. GRUODŽIUS

(2)

Lietuviškos aplinkos praradimo pasekmė

Ar nuostabu tad, kad jauni-mas šiose emigracinėse sąlygo-se, kuriose lietuviškoji jo aplin-ka yra gerokai išretinta, pradeda tautiškai sąmonėti keturias ar šešerius metais vėliau, negu jo bendraamžis Lietuvoje. Jis pra-deda sąmonėti, kada jo amžius leidžia jam pradėti kritiškai rū-šiuoti aplinkos veiksmus. Jam bus tuo metu jau 17, 18 ar 19 metų. Galėtume sakyti — mūsų jaunimas vėluoja bręsti lietuviš-kume.

Bet tai ne jaunimo klaida. Pa-galiau, tai dar nėra nė tautinė negerovė. Priešingai — tai jau-nimo stiprybės ženklas, jei jis pats įstengia prasmingai prasi-laužti lietuviybės link, kad ir kiek vėliau, bet sąmoningai padaręs atranką tarp jį spaudusių įtakų, kada jis jau savo atviromis aki-mis pradeda aptikti visą jo lau-

kiančią pasaulėžiūrinę problema-tiką.

Šitame tautinio sąmonėjimo suvėlavime (lyginant su įprasti-niu Lietuvoje) kyla pirmasis vi-dinis konfliktas tarp tėvų ir vai-ky, arba tikriau, tarp senimo ir jaunimo apskritai. Vyresnioji karta, įpratusi matyti greitesnį tautinio sąmonėjimo procesą sa-vuose atsiminimuose, dažnai ne-turi kantrybės išlaukti aplinky-bių verčiamo ir neišvengiamo su-vėlavimo. Tautinio brendimo vė-lavime ji perskubintai įžiūri nu-taimito pradžią ir nekantriai su-šunka, kaip toj pasakoj apie ko-pūstlapį, nukritusį darže katei ant uodegos, kad va jau "dangus griūva", ar girdėjot? Tuo šau-kimu įrežiamas naujas randelis, kuris toliau nepadės, greičiau kliudys normaliai jaunimo ir se-nimo sąveikai. Tikrovėje, — dar "dangus negriūvo".

Lietuvių kalbos įsisavinimo eiga

Lietuviško žodyno lėtesnė plė-totė jaunime ir tarenos priegai-džių pasigavimas paprastai su-daro pagrindą antrajam vidiniam konfliktui su vyresniąja karta. Senimo lūkesčiai, kad jaunimas gali ir turi mokėti lietuvių kalbą su visais jos turtingais etimolo-gijos, gramatikos, sintaksės ir žodyno aspektais tose pačiose amžiaus pakopose, kaip ir jo Lie-tuvos bendraamžis, tėra pagrįs-ti romantiniais nusiteikimais. Jie neišvengiamai sudžūta praretin-tos lietuviškos aplinkos realybė-jė. Tai sukelia nusivylimo vy-resniuose.

Bet kad tas jaunimas, ir pa-čių geriausių norų būdamas, per lietuvių kalbos praktiką namuo-se bei praretintoj lietuviškoj ap-linkoj negali įgyti visų kalbos meno plonybių (jis jas Lietuvoje įgydavo ne vien namuose, bet ir lietuviškoj mokykloje, gimnazi-joj, lietuviškam universitete ir t.t.), kad jis per lituanistines pamokas šeštadieninėse mokyk-lose, kur ir jei jos yra, dažnai net neaptinka lietuviškos kultū-ros ar lietuvių literatūros pa-trauklumo, kad kitakalbėj aplin-koj yra tiesiog neįmanu spėti ly-giagrečiai susistatyti lietuvišką-jį žodyną visose srityse: ir muzi-koje, ir chemijoje, ir matematikoje, ir fizikoje, ir kūno kultūroje, ir mene, ir technikoje, ir medicinoje, ir knygvedyboje, ir literatūros teorijoje ir t.t. ir t.t. Toji žodyno dalis ateina iš specifinių studijų mokyklose, ne iš namų, to mes nematome. Kad dažnas ir mūsų vyresniųjų, kurie ėjo mokyklas Rusijoje ar Varšuvoje prieš Lie-tuvos nepriklausomybę, vėliau Lietuvoje būdami, kalbėjo puik-iausiai lietuviškai, bet daugy-bos lentelę mokėjo tik rusiškai, arba bažnyčiose giedojo lietuviš-ka, bet poterius mokėjo tik len-kiškai, to mes kažkaip neprisi-mename.

Tautinės sąmonės praradimo momentas

Lietuvoje jaunimas pirma per-siimdavo lietuvių kalbą bei litua-nistiniais dalykais tarp 10-18 sa-vo amžiaus metų. Ir po to, o iš dalies ir per tai, jis subrėsdavo tautinėje sąmonėje, sakykime, jau pasiekęs 17-25 metus.

Emigracinėse sąlygose proce-sas eina atvirkščiai. Jaunimas pirma subręsta tautinėje sąmo-nėje — apie 17, 18 ar 19-tus me-tus, ir tik po to bei dėl to pra-deda domėtis, jau sąmoningai, ir lietuvių kalbą ir kitais lituanisti-niais dalykais. Atseit, čia jauni-mo kalbė lietuviškos brandos žymiai vėluoja, bet vėluoja to-dėl, kadangi ateina po tautinės sąmonės brandos.

Negalėdami visai prašalinti šio vėlavimo rutininių priežasčių, o kai kada net nesistengdami jų

Geriausio sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

OPENING ANNOUNCEMENT OF NEW LOCATION TRIANGLE FLORIST

COMPLETE FLORAL SERVICE

24 HOUR SERVICE CITY-WIDE

WEDDING AND SPECIALIZING IN FUNERAL DESIGNS

18604 St. Clair Avenue

Call KE 1-8479

Greetings and Best Wishes to Our Friends & Patrons

SCOTT 5c AND 10c STORE 7036 Superior Avenue

įtakos sumažinti, nenorėkime, kad emigracinio jaunimo lietu-viškoji branda nevėluotų pagal buvusius Lietuvoje lygius. Ge-riau vėliau, negu niekad.

Bet būkime reikiamai pasi-ruošę tinkamai pasotinti lietu-viškumo alkį tuo metu, kada jau-nuolis-ė jį pajus. Tada namai: ir tėvai, ir namuose esanti gerų lietuviškų knygų lentyna, ir laik-raščių aktualūs puslapiai, ir or-ganizacijų gyvos diskusijos, ir didingos šventės — visa tai pra-vers, nes jų grūdas per šį šven-tą tautinės sąmonės praradimo momentą jaunulyje kris į vėš-lią dirvą, nešančią ir gausų ir pagreitintą derlių. Jaunuolis ta-da pats knisis, visur atsakymų ieškodamas į jam kilusius klaui-simus, kurių bus aibės, o jų tar-pe pagrindinis, — kas aš esu.

Šito momento nevalia pražio-p-soti. Jis būna trumpas ir nebe-pasikartojantis. Šitokiu momentu atgimė Lietuvai pats Kudirka. Tokiu momentu galės apsispre-s-ti ne vienas būsimas lietuviškos veiklos galiūnas. Šituo momentu formuosis naujos gretos lietu-viškai visuomenėi.

Jei tokiu momentu nebus kas užpildyti pasivėrusią tuštumą lietuviška prasme, ji užsipildys kuo kitu: arba aršiu antilietuviš-kumu arba nihilistiniu indifferen-tiškumu visokiam tautybės jaus-mui. Tai sužalos patį jaunulį ir neš žalą tautai. Bet žmogiškos jėgos bus jau per menkos eigai pasukti atgal.

Tuo kritišku lietuviškumui in-tereso pabudimo momentu pa-tiekti peno jau yra vyresnės kar-tos atsakomybė.

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People

BLACK TOP PAVING CO. ASPHALT and SLAG CONSTRUCTION CO.

PAVING FOR EVERY PURPOSE

DENNIS COVENEY

7016 Euclid Ave.

UL 1-1746

ISTABŲS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(34)

Soeur Philomėne buvo tokia pat tyli, kaip ir anksčiau, tepratarlama porą tarnyboje reikalingų žodžių. Tačiau atrodė, kad jie tu-rėtų kažką bendro — abu mirusiojo vaiko draugai. Kartais ji ligoninėje turėdavo savo globotinį, tad ir jis juo labiau rūpindavosi. Kartais gydytojas labiau domėjosi kuriuo nors ligoniu — ir atrodė, jog ir geroji sesuo jį ypatingu rūpestingumu globojanti.

Didžiojoje ligoninėje buvo dvylika sese-ry. Vyresnioji, "ma mėrė", kaip visi ją vadi-nu, kartais darė mažų bandymų svetimajį studentą atversti. Ji žinojo, kad jis nepri-klauso tam pačiam tikėjimui, kuris ją pa-skatinu savo gyvenimą paaugoti po vienuolės šydu; ji vieną kartą jį paklausė, ar jo baž-nyčioje niekad nesą einaama išpažinties ir prie Mergelės altoriaus neuždegama žvakė — ir jį jo neigiamą atsakymą senoji vienuolė su užuojauta, tačiau atlaidžiai krapė galvą.

Tačiau vis dėlto jie buvo geri draugai; jis kartą net galėjo mažojoje koplyčioje gro-ti mišioms, kai senasis kunigas, kuris nuolat grodavu, buvo susirgęs.

Padėkos ženklai jis kasdieniuose asi-stentų kambario debatuose visada, kiek su-gebėdamas, užtardavo seseris. Buvo prasidė-jęs vienuolių persekiojimas, "ligoninių supa-saulinimas" buvo karštoji dienos tema, ir vi-sas seserų pasiaukojimas bei žmonių meilė negalėjo atsverti riksmo, kad seserys turin-čios išlėkti, idant ligoninės išsivaduo-tų nuo religinių prietarų.

Kiekvieną vakarą mažojoje koplyčioje būdavo skaitomi mišparai tiems, kurie galė-davo ateiti, o palatos seserys dar atkalbė-davo vakarinį palaiminimą. Dažnai gydyto-jas pasilikdavo Ste-Claire salėje ir po vaka-rienės. Kai Soeur Philomėne uždegdavo žva-kę ant mažojo altorėlio, nutildavo visos dejo-nės ir aimanos, didžiojoje ligoninės salėje įs-viešpataudavo tyla. Vidury kambario klūpo-dama, sesuo aiškiu balsu meldavo ramios nakties, ir kai baigdama ji pradėdavo Sveika Marija — visi ligoniai pritardavo. Kai ku-riems būdavo sunku suspėti, tad šen ar ten išgirdavai pavėluotus balgiamuosius žodžius: "Melskis už mus, nusidėjėlius, dabar ir mūsų mirties valandoje!" Ir nuo vienos ar kitos lo-

vos teateidavo tik silpnas šnibždėjimas — tačiau ir jis įsiderindavo į bendrąją maldą.

Soeur Philomėne atrodydavo labai išblyš-kusi. Vieną rytą jos nebuvo vizito metu; pa-aiškėjo, jog naktį ji turėjusi kraunopliūdį iš plaučių. Tačiau netrukus ji vėl grįžo savo vieton, pasiaukojanti kaip ir prieš tai: dieną ir naktį vis triūsdama salėje, vis pagelbėda-ma ir guosdama, lyg poilsio jai pačiai nereikėtų.

Taip praėjo žiema; pavasaris skrido pro atvirus langus į niūrias sales ir lėtai judino užuolaidas ties lovomis, kuriose gulėjo ligo-niai, kuriems vasara reiškė paskutinę viltį. Kieme pradėjo žaliuoti medžiai, terasose ilgo-mis eilėmis sėdėjo sveikstantieji ir šildėsi prieš saulę.

Apacioje, asistentų kambarėje, buvo švenčiama, ir visi draugai gerė atsisveikini-mo taures į naujai iškepto daktaro sveikatą. Ant sienos kabėjo jo senasis chalatas, dėmė-tas ir karboliaus prisotintas, po knygomis ir užrašų sąsiuviniais gulėjo nuo dūmų sujuo-dusi studentiškoji pypkė, kurios draugijoje jis buvo praleidęs tiek nemiegotų darbo nak-tų. Daktaras jau buvo persirėngęs, su seniai lauktuuoju diplomu kišenėje, o aukštai, kam-barėje, stovėjo paruošta kuprinė kito ryto kelionei. Visi sakė kalbas, ir niekas nesiklau-

sė. Daktaras nežymiai išspruko ir dar kartą nužingsniavo gerai pažįstamais koridoriais į Ste-Claire salę. Jis sustojo prie slenkščio, iš-girdęs iš lovos į lovą perduodamą šnibždesį: "Seserų vizitas!" Ir tada iš pitemdytos salės gilumos atėjo Soeur Philomėne su naktine lempe rankoje. Jis pažvelgė į jos išblyšku-sį, liūdną veidą ir pajuto, kokia miela jam bu-vo toji švelnioji, geroji sesuo, nors jis su ja veik nebuvo kalbėjęs. Pasibaigus vizitui, jis priėjo prie jos atsisveikinti. Jis išvažiuojas labai toli, ir greičiausiai jie niekada daugiau nesimatysia, tačiau prieš išvykdamas jis no-r-rijs jai pasakyti, kaip sunku jam buvę matyti ją tokią išblykusią ir liguistą, ir prašas ją pagalvoti, ar ji savo rūpestingumu kitiems nenužudysianti savęs pačios. "Aš esu laimin-ga", tepasakė ji. Jis užmiršo griežtų jos vie-nuolyno taisyklių draudimą ir ištisė ranką atsisveikinti — tačiau ji jos nepaėmė.

Jis ilgai išbuvo kitame krašte. Vieną va-karą jis vėl stovėjo ties senąja ligonine. Visa buvo, kaip ir anksčiau, niūrus mūrai supo tą pačią kančią, tuos pačius skausmus. Buvo valanda, kurią Soeur Philomėne Ste-Claire salėje skaitydavo vakarinį palaiminimą, ir jis nuėjo viršun. Tačiau mažasis altorėlis bu-vo išardytas, krucifiksas dingęs, Soeur Phi-lomėne išvykusi, visos gerosios seserys išvy-

kusios. Prie jo priėjo studentas gerai pažįs-tamu ligoninės chalatu apsisvilkęs — gal jis galėsias suteikti kokių informacijų.

— Aha — seserys! Jos jau seniai išmes-tos už durų!

— Ak, taip, mano jaunasis drauge, jas jau seniai išmetė už durų. O senasis žilagal-vis kunigas — ar jis dar tebėra?

— Čia nėra jokio kunigo ir jokios koply-čios — ir kam? O jūs greičiausiai čia esate buvęs anksčiau? — smalsiai paklausė stu-dentas svetimajį. — Tai turėjo būti ankstes-niais laikais, dar prieš man atvykstant?

— Taip, tai turėjo būti, dar prieš jums atvykstant.

Tai turėjo būti seniai, labai seniai, gal-vojo jis pats vienas ir apsisuko išeiti; nes pa-sijuto toks svetimas ir senoviškas tarp tų naujųjų laikų pagerinimų. Jis pastovėjo dar valandėlę kieme, žiūrėdamas į šviesą savo senojo kambario langelyje. Ten greičiausiai sėdėjo naujas studentas ir ruošėsi egzami-nams, tepažengia jis toliau toje ilgoje žmo-giškųjų kančių istorijoje, negu jo pirmtakas, stovįs čia žemai, kieme. Nes pastarasis nie-kada neįveikė žmogiškojo bejėgiškumo sky-riaus; ir toje savo knygos vietoje buvo pa-statęs kryžį.

(Bus daugiau)

SVARSTYMAI

VIENOS POLITINĖS VADOVYBĖS
KLAUSIMASIŠ JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRAŠINĖJIMO

A. Maceina vienos politinės vadovybės klausimą palietė tik prabėgom. — Nei frontininkai, nei LNT neatmeta vienos vadovybės naudingumo, bet atmeta seną formą. — Šiuo klausimu naujas "parlamentinis pasiskirstymas": socialistai dešinė, frontininkai centre, tautininkai kairėje...

ŽILIUS JAUNIUI
Lapkričio 20 d.

...Ką tik dar kartą paskaičiau Tavo lapkričio 5 d. laiške cituotą A. Maceinos straipsnio dalį. Pilnas jo tekstas nėra toks kategoriškas, koks atrodo iš kondensuotos citatos. Aš nesuvidinėjau įspūdžio, kad A. Maceina teisinga ar net skatina vieningos politinės vadovybės idėjos atmetimą. Jis tik nelaukia idėjos neįgyvendinimo didelė bėda ir net prisileidžia mintį, kad veiklos būdų įvairume greičiau gali susirasti naujų ir gal geresnių jos formų. Politiniu primityvumu, man regis, jis pavadino ne tiek verkšlenimą dėl vienos vadovybės reikalingumo, kiek tą konservatyvumą, kuriam vienos vadovybės idėja neatsikiriama siejasi su sena jos forma.

Šį savo įspūdį apie A. Maceinos pasisakymą dėstau ne tam, kad jį teisinčiau-greičiau — nei jo pažįstu, nei jis mane prašė pagalbos — bet tik todėl, kad klausiu, kuo tautininkų, arba visų LNT grupių pažiūra tuo reikalu skiriasi ar sutampa su A. Maceinos samprotavimais.

Aš nei abejoju, ar tikslinga lyginti paskiro asmens, nors ir Maceinos, nuomonę su organizuoto vieneto maždaug oficialia nuomone. Visų pirma, A. Maceina tą klausimą palietė tik prabėgom. Sakysim, pažymėdamas, kad mūsų politinės veiklos kelias nėra vienas, jis mini tik du "kelius" — Diplomatią ir Vliką, lyg tarum nieko daugiau nei nėra ar nebuvo. Kai kurių grupių iš Vliko išstojimas sudaręs trečią kelią šalia anų dviejų...

Taip paprastai nėra ir niekad nebuvo.

LNT tą padėtį yra plačiau paaiškinusi. Remiuosi LNT delegacijos 1957 m. birželio 8 d. pareiškimu Vliko komisijai, išspausdintu, anot DIRVOS beta-riant, "Clevelando Vliko" leidinyje (57-61 psl.).

Ten jie per kokius tris ketvirtadalius puslapio skaičiuoja visokius laisvinimo veiksmus ir pagaliau, pakėlę rankas pasidavimo ženklui, taria: "Net ir šis ilgas sąrašas dar neapima visų taškų, iš kurių kyla ar gali kilti kalbamosios veiklos dalis".

Aš nesakau, kad LNT pasirodė kažkaip neregėtai išmintingi, suradusi daugiau "veiksnių" už Maceiną, bet negalima gi nepripažinti, kad tuo išskaičiavimu yra pirštu parodytas natūralus ir tikrai esamas, neprasimanytas reiškinys.

Antra — A. Maceina dėsto tik savo samprotavimus. Frontininkai (žr. tame pačiame leidinyje, 61-64 psl.) vieningos vadovybės idėjos atžvilgiu pozityvesni, negu A. Maceina, kiek jis tuo klausimu tepasisakė. Jie eina tartis dėl vienos vadovybės, jie nurodo, kokią tą vadovybę norėtų matyti, dėsto sąlygas, kuriomis tokia vadovybė galėtų būti gera ir naudinga, reikalinga. Tas sąlygas jie dėsto teoriškai, gana abstrakčiai, bet iš to aišku, kad vienos vadovybės principą jie pripažįsta, o ne atmeta.

Panaši ir LNT pozicija. Tik ji konkrečiau išdėstyta.

Visų pirma, LNT, išskaičiavusi veiksmų-veiksnių ir jų kelių-kelelių daugybę (o ne vien tris, kaip A. Maceina), atžymi iš to fakto išplaukiančią neginčytiną išvadą:

"Jų negalima nei kėsintis sujungti vienoje sistemoje, vadovaujamoje iš vieno centro. Juos jungia ir jų pasireiškimus koordinuoja tik vienas veiksnys — tas pats tikslas. Joki išvedžiojimai apie vieno, visą

veiklą diriguojančio centro naudingumą šios realybės pakeisti negali".

Tą nuo politinių grupių atstovų valios nepriklausomą dalyką atžymėjusi, LNT delegacija perėina į siauresnę, grupių atstovams prieinamą sritį. Čia, LNT nuomone, esą galima ir naudinga sudaryti vieną politinę vadovybę, apimančią tik egzistines politines grupes, kurios visos kaip tik ir buvo atstovaujamos pasitarimuose dėl jų bendro veikimo, iš viso 14, arba, jei Darbo Federaciją, figūruojančią ir Vliko ir šalia Lietuvos Fronto Bičiulių, laikyti dviem, tai net 15.

Bet ir LNT, bent šiose ribose pripažindama vienos vadovybės

prasmę, statė tam tikras sąlygas, kurios esmėje kaip tik sutampa su tomis sąlygomis, kurias savo laiške irgi pastatė (nors ir priekaištaudamas vieniems, kas vienos vadovybės reikalą nestato aukščiau už viską: "politinių pajėgų suvienijimo idėjos primatas yra tokia tiesa, kurios nereikia įrodinėti"). Būtent, LNT statė vieningai vadovybei tokias sąlygas, kad joje, kaip sakei, "būtų demokratinis būdu išreikštos lietuvių politinės išsivijos nuomonės su Lietuvos nepriklausomybės siekimu susijusiais klausimais".

Tuo tikslu LNT siūlė dvi tokios vadovybės sudarymo būdų alternatyvas. Viena — egzistines politines grupes siūlo kandidatus į tą vadovybę, o juos renka visi tos vadovybės veiklą remti nusistatę lietuvių. Antra galimybė — susijungiančios grupės renka savo atstovus į vadovybę proporcingai, pagal kiekvienos grupės įrodymų narių skaičių. Abiem atvejais siūlė įtraukti lygiomis teisėmis ir politiniame veikime norinčias dalyvauti jaunimo organizacijas.

LNT ir frontininkų sąlygos skirtingos, bet, turbūt, suderinamos, gal vienos kitas papil-

dančios, nes vienos daugiau teorinės, kitos praktinės.

Tačiau, kaip vėlgi iš to paties leidinio 65 psl. matyti, Vliko grupės tas sąlygas atmetė jų net nekritikavusios, o tik tuo sumetim, kad tos sąlygos keičia struktūrą, o tai, esą, prieštarauja 1944 m. vasario 16 d. deklaracijai. Kur ir kuo prieštarauja, jie nesiteikė pasakyti, ir aš, atvirai prisipažinsiu, neatrenku.

Tuo būdu vlikininkai, net su socialdemokratais imtinai, šiuo klausimu pasirodė esą kieti konservatoriai, priešingi betkokiai reformai.

Lyginant frontininkų ir LNT sąlygas, būtų galima sakyti, kad šiuo klausimu pirmieji yra labiau ties centru, o LNT, imtinai su tautininkais, yra pasisakę už radikalesnę reformą, taigi čia yra padarę... "šuoį į kairę"!

Matau, kad prie to klausimo teks dar kitą dieną grįžti, nes, jeigu lietuvių A. Maceinos poziciją tuo klausimu, tai kodėl gi nepanagrinėjus ir L. Jauniaus užimtosios?...

Tik Dirvą skaitydamas sužinoti, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

BOSTON

Radijo "Laisvės Varpas" metinis sprendėjų susirinkimas kviečiamas 1959 m. kovo mėn. 8 d. 12 v. Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4 St., So. Bostone. Tai bus ir 5 metų Laisvės Varpo veiklos sukaktis ir suvažiavimas.

Laisvės Varpo 5 m. sukakties minėjimą, kuriame bus atidengtas Dr. V. Kudirkos padidintas portretas. Jo mecenatas yra J. Kapocius. Kalbės Tuffas Kavolis. Programai vadovaus St. Santvaras.

Laisvės Varpo pradėtas vaju iš klausytojų už sekmadienį po 10 c. Sunkiai vyksta. Atrodo, kad jau ne tik politiniai bet kultūriniai reikalai esame atbūkę, nes rengtas Laisvės Varpo koncertas ir simfoninis koncertas baigėsi su nuostoliais. Gaila, kad einame į visišką bankrotą, net BALFo banketas sunkiai išsiver-tė.

Liet. Inž. ir Arch. S-gos Bostono sk. naują valdybą sudaro: pirm. V. Adomavičius, išd. K. Kriščiukaitis, sekr. A. Lapšys.

Tautinės S-gos V-bos posėdy

lapkričio 19 d. aptarti įvairūs einamieji — organizaciniai reikalai ir nutarta leisti ir priimti savo namuose Korp! Neo-Lithuania įsikurti su savo emblema ir vėliava.

Tautinė S-ga savo namuose gruodžio mėn. 13 d. 7 v. v. rengia Dr. V. Kudirkos 100 m. gimimo sukakties minėjimą, kuriame bus atidengtas Dr. V. Kudirkos padidintas portretas. Jo mecenatas yra J. Kapocius. Kalbės Tuffas Kavolis. Programai vadovaus St. Santvaras.

Nauja Korp. Neo-Lithuania vadovybė, išrinkta lapkričio 15 d. įvykusiame susirinkime: pirm. Ig. Vilėniškis, sekr. J. Ruktys, išd. K. Svilienė, tėvūnas Dr. V. Čepas.

Brocktono šaulių būrys rengia kariuomenės minėjimą Brocktono š. m. lapkričio 30 d., 3 v. p. p. Kalbės šaulių S-gos Tremtyje centro v-bos narys J. Vaičaitis.

Dirvos atstovas Bostone kreipiasi į ALT S-gos narius ir Korp. Neo-Lithuania bei T. A. S. kor-

porantus, kad ligi gruodžio 24 d. jam pristatytų po vieną naują Dirvos skaitytoją. Pavardę, adresą ir pinigus prisiųsti — 862 E. 5th St., So. Boston, Mass., arba pranešti tel. AN 8-8384. Kas norėtų per jį užsakyti Dirvą vienminčiams, sergantiems Vokietijos sanatorijose, prisijūti \$8, o vėliau bus pranešta, kam Dirva užprenumeruota. Tikiu, kad mano kreipimasis bus visų tinkamai įvertintas.

Ig. Vilėniškis

Varžybos dėl
Sudano

(Atkelta iš 1 psl.)

vomis kredito sąlygomis parduoti daugiau. JAV Khalilo vyriausybė davė 30 mil. dol. ekonominės pagalbos. Bet to nepakako.

Suokalbys su Nasseriu

Yakarams atėjus pagalbon, Nasseris sustiprino akciją prieš Khalilo vyriausybę. Vien tik kelių keliams Sudano laikraščiams išdalino maždaug \$250,000. Kairo radijas pradėjo aršią propagandos akciją. Prie jo prisijungė ir Maskvos siųstuvai arabų kalba.

Nasserio - Chruščiovo perversmo planas buvo labai paprastas. Lapkričio 17 d. turėjo susirinkti Sudano parlamentas. Keliomis dienomis prieš jam susirenkant, du kabineto nariai, atstovaujant liaudies demokratijos partiją, paskelbė Kaire, kad jiems pasisekė susitarti su Nasseriu dėl Nilo vandens pasidalinimo, tačiau Khalilas trukdęs susitarimą įgyvendinti. Ten pat viešai opozicinės tautinės unijos partijos vadai pareiškė, kad Khalilo vyriausybė netrukus būsianti nuversta.

Šeši Khalilo vyriausybės nariai rezignavo. Premjeras atidėjo parlamento atidarymą iki gruodžio 8 d., bet jo kritimas atrodė jau vistiek neišvengiamas. Naująją vyriausybę būtų sudarę naserininkų ir komunistų koalicija.

Bet samokslininkai užmiršo du stiprius Sudano jėgos elementus: nors mažą, bet modernią armiją ir musulmonų vadus.

"Sar" ir "Sam" vaidmuo

Jau anksčiau buvo minėta, kad perversmo vadų sąstata buvo mišrus. Nepaisant savo ideologinių įsitikinimų, jie pirmoje eilėje buvo patriotai, siekiant išgelbėti krašto nepriklausomybę.

Panašiai pasielgė ir abu musulmonų sektų vadai, nuo kurių akcijos priklausė perversmo pasisekimas. El-Madi, Ansaro sektos vadas, vadinamas "Sar", kurio protėviai sumušė egiptiečius 1884 m. kare ir nusileido, tik britams įsikūrus, rėmė provokatorišką Khalilo vyriausybę. "Sam", rėmė naserininkus, tačiau, reikalingas krašte blogėjant ir naserininkams su komunistų pagalba atvirai besirušiant perversmui, jie abu parėmė gen. Abboud perversmą.

Neišspręstos problemos

Naujajai, aiškiai linijai turinčiai, Sudano vyriausybei, stebėtojų nuomone, kai kurios problemos būsiančios lengviau išsprendžiamos, negu prieš tai buvusiai mišraus sąstato civilinei. Tačiau ir gen. Abboud, kaip ir Khalil, turės ieškoti sugyvenimo su Nasseriu. Sudanui reikia Egipto, kaip rinkos savo žemės ūkio produktams. Nasseris tebekontroliuoja egiptiečius mokytojus Sudane, kur per 90% gyventojų yra beraščiai.

Krašto didžioji unija, turinti 50,000 narių, yra komunistų kontroliuojama. Vyriausybės duomenimis, 80% visų Sudano teisininkų yra arba komunistai arba jų šalininkai. Simtai sudaniečių kasmet gauna nemokamas keliones į Sovietiją, iš kur grįžta apkirsti komunistu.

Sudanui reikia medvilnės rinkų, pinigų ir mašinų ūkiniam atsilikimui pašalinti. Jų ieškant užsienioose, kraštas ir toliau lieka įtakų grumtynių arena Afriškai užvaldyti.

Netrukus įvyks!

Society's

NAUJO EUCLID SHORE SKYRIAUS

atidarymas GRUODZIO 8

240 East 228th Street

in the

228th Lake Shore Shopping Center

Society
FOR
SAVINGS

Society

Society
NATIONAL
BANK

MEMBERS FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

CLEVELAND APYLINKSE

Balfo rinkliava
Siaisi metais, per Balfo rinkliavą Clevelande surinkta \$2000. Rinkliavą vykdė visi trys Balfo skyriai, vadovaujant K. Gaižūčiui.

Daugiausia aukų surinko: K. Gaižutis, Pr. Pračkys ir P. Balčiūnas.

Daugiausia auokojo: Dr. J. Balčiūnas \$100, Dr. J. Mačiulis \$30, P. Tamulionis \$25, Dr. J. Stanikaitis \$25 ir Dr. J. Skrinška \$25.

Ohio lietuvių daktarų žmonos per S. Laniauską įteikė Balfui \$52 sušelpiti jų profesijos lietuviams Lietuvoje bei kituose kraštuose.

Balfo seime, kuris įvyks šio mėn. 29, 30 d. Newark, Clevelandą atstovaus: K. Gaižutis, Vl. Cyvas, L. Staškūnas ir F. Saurkevičius. Jie įteiks seime ir surinktas aukas iš Clevelando visuomenės \$2000.

Be to, atskirai, Balfo 55 skyr. su sveikinimu įteiks seime iš kasos sutaupų \$200.

Balfo dir. S. Laniauskas į seimą nevyks dėl darbo sąlygų. Jis savo pageidavimus Balfo seimui yra įteikęs raštu.

Tautinės Sąjungos skyriaus narių metinis susirinkimas įvyks lapkričio mėn. 30 d. 11:30 val. Dirvoje — 6907 Superior Ave. (įėjimas iš kiemo). Bus metinis skyriaus valdybos pranešimas, naujos valdybos rinkimai ir kt.

Emilijos Skrabuities ir Balio Steponio sutuoktuvės įvyks šį šeštadienį, lapkričio 29 d. 2 val. p. pietų Naujosios parapijos bažnyčioje. Vaisės 6 val. vakaro Čiurlionio ansamblio namuose.

Žvaigždžių žaisme koncertą ir šokių rengia Clevelando Santaros filisteriai šį šeštadienį, lapkričio 29 d. 7 val. vak. lietuvių salėje. Programoje dalyvaus du Chicago solistai: Irena Kaledinskaitė ir Valentinas Liorentas. Pianinu palydės muz. Jonas Švedas.

Be mažesnių koncertų, Irena Kaledinskaitė yra aktyviai dalyvavusi "Pirmyn" chore, Chicago lietuvių radijo programose bei pas amerikiečius ir yra dainavusi pagrindines roles "Cigony Barono", "Cavaleria Rusticana", "Sikšnosparnio" ir kitose operetėse.

Valentinas Liorentas reikiassi Chicago lietuvių koncertuose ir radijo programose. Jis yra pastovus Chicago lietuvių operos solistas, dainavęs Rigoletto ir Fausto pastatymuose. Šiuo metu intensyviai dirba "Carmen" operos pastatyme.

Žvaigždžių jūroje paskendus salė, spaivingai apšviesta ir išdekoruota, suteiks atsilankiusiems paskutinę progą prieš adventą išgirsti solistus ir puikiai pašokti prie garsiojo "Melody" orkestro muzikos.

A. Zdanis, dabar gyvenas Floridoje, atsiuntė geriausius sveikinimus, Dirvai įsikūrus naujame name.

Mikas Drosutis su Ponia išvyko į Hot Springs, Arkansas, sveikatos pataisyti ir pasilsėti. Ten išbus ilgesnį laiką.

Parduodama valgykla Rūta, esanti 723 Superior Ave. Šaukti telefonu EN 1-9469 nuo 5 val. iki 8 val. vakaro.

Kas norėtų važiuoti į New Yorką apie gruodžio 1 d., prašom kreiptis į Baltic Delic. krautuvę — 6908 Superior Ave.

Patikslinimas
Patirta, kad kai kurių žmonių daromi užmetimai, būk Alekas Banis, savo 60 metų sukaktuvių progą rinktas aukas džiovininkams Europoje pasisavino. Tai yra šmeižtas. Alekas Banis yra 68 Balfo skyr. vicepirmininkas. Pinigus rinko Balfo vardu. Surinko \$502. Iš jų \$500 pasiūsta Balfo Cent. 1957 m. birželio mėn. The Superior Savings and Loan Association Money Order 55

CLEVELANDO SANTAROS FILISTERIAI

RENGIA KONCERTĄ-ŠOKIUS

Žvaigždžių žaisme

ŠI ŠEŠTADIENI, LAPKRIČIO 29 D. 7 V. V., LIETUVIŲ SALEJE

PROGRAMOJE: IRENA KALEDINSKAITE — SOPRAŅAS

VALENTINAS LIORNTAS — BARITONAS

MUZ. JONAS ŠVEDAS PRIE PIANINO

ŠOKIAMS ŠIMTAIS ŽVAIGŽDŽIŲ ISPUOŠTOJE IR SPALVINGAI APŠVIESTOJE SALEJE GROS

GARSUSIS "MELODY" ORKESTRAS.

25 DOLERIŲ VERTES DOVANA TAM, KAS TIKSLIAUSIAI ATPES ŽVAIGŽDŽIŲ SKAIČIŲ SALESE.

38658. Balfo centro kvitas Nr. 12588. Likutis \$2 užpajamuoti skyriaus pajamų knygoje.

K. Gaižutis,

68 Balfo sk. pirmininkas

Lituanus žurnalui auokojo

Po 5 dolerius: St. Barzdukas,

M. Mikonienė, St. Besparaitis,

Ed. Malcanas, P. Kudukis, A.

Nasvytis, St. S. Laniauskai, P.

Gruodis, P. Balčiūnas, kun. dr. K. Širvaitis, P. Žilinskas, Dr. J. Sukarevičius, Liet. Stud. Sąjungos Clevelando Skyrius, P. Stravinskis, B. Gaidžiūnas, A. Garasas, K. Gaižutis, Dr. Z. Sabaitaitis, Ed. Variakojis J. Stempulis, H. Macijauskas, P. Mikoliūnas, Alf. Karklius, Iz. ir Ant. Jonaičiai, J. Kamaitis, J. Pivoriūnas, P. Jurgaitis, J. Dobrovolskis, Pr. Karalius, V. Juodvalkis, J. Idzelis, St. Lazdinis, M. Dunduraitė, I. J. Samas, P. Dabrila, O. Sikšnius, R. Ginotis, Br. Snarskis, E. Gasparaitienė, Ant. Mikoliūnas, V. Stankauskas, R. Minkūnas, O. ir J. Rinkai.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E.

Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS Maple Heights Beverage

WE CARRY THE FINEST CHOICE
BEER—WINE—BEVERAGES

5180 Warrensville Center Rd. MO 2-3035

Best Wishes To Our Friends and Patrons

SHAIA'S

WHERE YOU MEET YOUR FRIENDS

2062 Payne Avenue PR 1-9555

MONCRIEF

Visų metų
ORO VEDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Atsiveikt savo kaimynistės Moncrief pardavėją
THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

JŪSŲ TAUPYMO BEI PENSIJOS PLANAS

Jūsų doleris yra dvigubos vertės, jei taupysit pas

PHOENIX MUTUAL

Net būdamas 55 metų ar vyresnio amžiaus, galite pradėti gauti \$100-200 ar daugiau pajamų per mėnesį visam gyvenimui, taupant tik pusę tos sumos, kurios reiktų sutaupyti banke, perkant bonus, etc.

Atstovai: V. GIEDRAITIS ir V. BALAS
UT 1-9777 ar LI 1-5893

PHOENIX MUTUAL

3122 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio

Malonekite man atsiųsti informaciją apie šį naują idomų planą.

Pavardė

Adresas

Gimimo data

Profesija

EAGLE ŽENKLAI REISKIA DAR DIDESNES SUTAUPAS PAS MAY'S

the MAY CO'S 2 BASEMENT stores

DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE

ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

100% Celanese Acetate

MAGIC CREPE

Išėiginės suknelės

Dydžiai 12 iki 20

ir

14 iki 24

6.98

"Ružava Ateitis"

Gražaus marginio su karoliams pritaikinta apikakle, 3/4 rankovėmis ir įgaubta talija, su praskyrimu užpakalyje lengvesniam vaikščiojimui. Gražus rožių marginys atspausdintas kontrastingame juodame tafte.

"Miestui ir kaimui"

Klasiško stiliaus, palto sukirpimo, gražaus marginio. Su atverčiamą apikakle, puošniais pakrašciais, pritaikytos spalvos sagomis ir pilno ilgio sijonu, palaidomis klostėmis. Prisiūtas diržas.

"Klasiškai klasiškoji"

Patogi suknelė gražaus medalių marginio; susegota nuo liemens iki kaklo blizgančiomis bronzinėmis sagomis. Įgaubta talija sijonas, su kišenėmis ir praskyrimu užpakalyje, su šoniniu "ziperiu".

Užsakymai paštu ir telefonu priimami. Šauk CHerry 1-3900

The May Co.'s Basement Misses and Women's Dress Department
Downtown and On the Heights

Po 4 dolerius: Br. Aras, P. Tamulionis, J. Jakštis, M. Rudaitienė.

Po 3 dolerius: V. Rociūnas, P. Kliorys, E. Bagdonaitė, P. N. Bieliniai, S. Alšėnas, J. Krygeris, V. Morkūnas, Al. Aidis, J. Dumbrys, J. Skavičius, A. Šušinskas.

Po 2 dolerius: L. Sagys, J. Daugėla, Vl. Braziulis, P. Vyšniauskas, J. Inčiūra, J. Čiuberis, Vl. Cyvas, J. Pinkus, M. Prikočienė, V. Alkaitis, S. Asevičius, E. Nainienė, J. Kaklauskas, V. Giedraitis, A. Andolytė, K. Žygas, J. Barniškis, Rickus, R. Apanavičius, P. Skardis, Ed. Čapkevičius, C. Modestavičius, Ed. Blumentalis, L. Jucaitienė, P. Staniškienė.

Po 1 dolerį: E. Petkevičius, A. Krygeris, S. Urbanavičienė, A. Tamulionis, A. Sadauskas, Bužinskai, V. Petkus, A. Koklys, J. Bružas, O. Eimutis, R. Čepulis, M. Vinclovas, O. Čepukaitienė, A. Garka, J. Kubiliūnas, Janušienė, J. Šiaučiūnas, A. Gaiļušis, G. Ignatavičius, M. Motiejūnienė, G. Andras, A. Leknickas, K. Stungienė, K. Kalvaitienė, K. Degutienė, A. Laniauskaitė, A. Ramanauskas, S. Vyšnionienė, A. Bajoraitienė, N. Maželinė, A. B. Karklius, D. Čipkienė, Iešmantienė, Palūnienė, V. Šenbergas, I. Gatautis, S. Grauzinienė.

Viršuje suminėti tie aukotojai, kurių aukos pasiekė LITUANUS izdą. Kai kurie aukų lapai dar nėra grįžę, tad tikimės, kad turėsime daugiau rėmėjų. Juos paminėsime vėliau.

Visiems vajuos rėmėjams ir talkininkams tariame nuoširdų dėkui.

LITUANUS žurnalui
Remti Komitetas

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1958 m.

Lapkričio 29 d., lietuvių salė, koncertas ir šokiai. Rengia Santaros filisteriai.

1959 m.

Sausio 31 d. lietuvių salėje vaidinimas. Rengia 68 Balfo sk.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Road

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAIŠYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Parduodami amžini aku-muliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.

Nakties telef.: LI 1-4611.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Cleveland 8, Ohio

Telef.: LI 1-5466

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausie Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo vokalėdės. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamotojai

35 metų simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

AR ĮMANOMAS KULTŪRINIS BENDRADARBIAVIMAS?

NEVISOS IŠ VAKARŲ SUSTOS KNYGOS PASIEKIA ADRESATUS LIETUVOJ — YRA IR NUKENTĖJUSIŲ — SKIRTUMAI TARP LAISVO KŪRĖJO IR KOMUNISTŲ PARTIJOS TARNO.

EMILIJA ČEKIENĖ

Kiekviena paskleista visuomenės mintis suskeldžia diskusijų, sveikos ir perdėtos kritikos, kitaip sakant, įneša daug vėjo į išeivijos lietuvių dvasinį pasaulį. Tai nėra bloga, nes tokie įvykiai dažnai išjudina ir jau palinkusius į visišką apsnūdimą.

Pasirodę kelių amerikiečių, britų ir kt. žurnalų bei rašytojų pasisakymai už Rytų ir Vakarų taikingą koegzistenciją su žavėjo ir keletą mūsiškių. Jiems šias mintis paskleidus pasaukio, sukilo ir priešingai manantieji — ėmė rašyti, įrodinėdami jų klaidingumą.

Sekiau daugelio iš jų pasisakymus, o rašyti tuo klausimu paskatino labai netikėtas sutapimas. Štai, šiomis dienomis teko skaityti iš anapus ką tik atėjusio tokio turinio, vieno buvusio kultūrininko, laišką:

"...Atlikęs mūsų plačios tėvynės šlaurėj 8 metų malonias atostogas, grįžau namo ir įsikūliau neblogiau, kaip ažuolų drūts prie Nemunėlio... O dar daugiau, kaip mūsų uždanga pasikėlė ir iš Jūsų patyriau dosnią ranką. Dabar jau toks stiprus ir sveikas esu, kad neseniai pradėjau dirbti prie statybos, kaip šlavėjas, dirbdamas kasdien pusę darbo nesusu, nes daugiau gydytojas uždraudė.

Turiu palėpę 2½ metrų kambariuką, duonos užtenka, ir laiko marios, o šviesos taip pat gausu, todėl galiu daug skaityti, žodžius ryte ryju, nes per 8 m. dūšia išbadėjo, o ten neskaiciu, nenorėjau atostogų drumsti. Gi čia vėl bėda, visi skaitymai tokie panašūs, kad kartą gavė sutikęs Joną, savo bičiulį, su nauju leidiniu rankoj kažką kalbant su savim, paklausiau, su kuo kalbi, nejaugi rožančių išmokai. Gi sako, ar nematai, kad naują laikraštį nešuos. Ką vėl kar skaitei, tas ir šiandien parašyta, mano atmintis gera, atsimenu. Gal jis ir teisus. Iš jūsų ateinančios knygos, tai su balana ieškomas, deja, jų nelengva gauti. Vienas iš kito perka, kol nuplyšta. Rašėt, kad ir man viena siuntė, bet aš jos negavau... Jei Jums tekėtų skaityti, parašyk, ką rašo tas mūsų plačiosios tėvynės išdavikas Pasternakas, bet tos knygos nesiųskit, nes mano kaimynas kažkokio Vokiečio naujai išleista lietuvišką knygą buvo gavęs ir su ja nesiškirdamas, netrukus išsikėlė gyventi į tolimą šiaurę, esą, jam klimatas sveikesnis. Aš vala dėl to, dėl kokių nors knygų palaikęs savo atostogų atnaujinti nebeorėčiau..."

Iš šių artimų žmogui rašytų nuosirdžių žodžių neatrodo, kad kokia nors koegzistencija su savu kraštu galėtų pasiekti tikslą, greičiau tik padidintų atostogaujančių Sibire skaičių.

Koegzistencijai su pajuoka pritaria ir Vilniaus Tiesa, kur šių metų 240 nr. šiuo klausimu šiaip pasisako:

"...Tūkstančius lietuvių emigrantų Tėvynės ilgesio jausmas skatina stiprinti ryšius su savo tauta. Šiuos siekimus išreiškiančios mintys prasiskverbė laisvuose artimiesiems ir net emigrantinės spaudos puslapiuose..."

Ir čia pacituoja iš daugelio mūsų laikraščių atskirus pasisakymus, net suminėdami jų autorius, ir kartu reikią pasitenkinimą emigrantų spauda už populiarinimą Tarybų Lietuvos dabar vykstančios pažangos visose srityse. Tik piktinasi Aidais, kurie, anot Tiesos, tylos samokslu reaguoja į kultūrinį gyvenimą Lietuvoje, tik marijonų Drauge J. Aistis ir kiti riteria be dėmės nurodo, kad kuriama tik išeivijos.

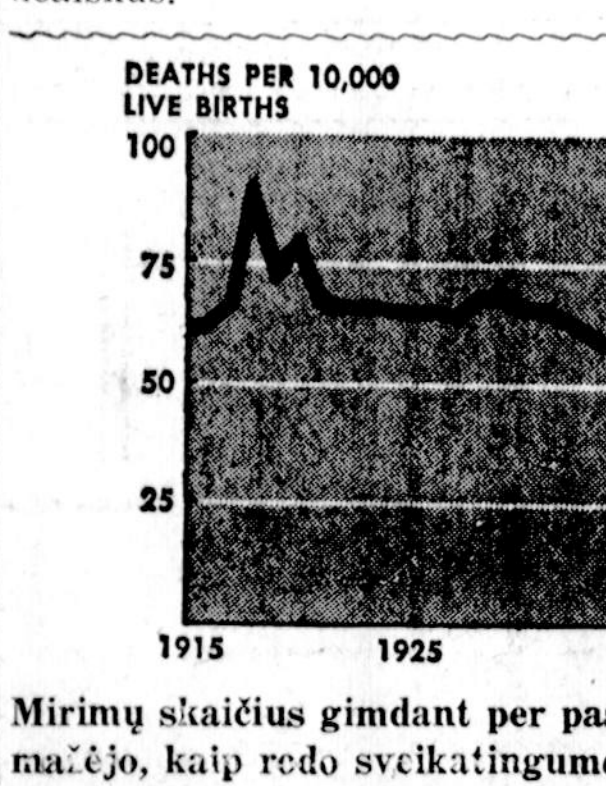
Taip pat jau plūstančiu tonu piktinasi Pergalė, literatūros, meno ir kritikos Vilnių leidžiamas žurnalas, kurio š. m. 6 nr. tarp kitko rašoma: "Socialistinio realizmo priešai užsienyje mums primeta, esą, tie rašytojai, kurie rašo, vadovaudamiesi komunistinio partiškumo principu, nieko tikrai humaniško ir išliekamo sukurti negali..."

Mums visai nenuostabu, kad taip rašo tarybinė spauda, nes gerai žinom, kaip komunistinėj santvarkoj yra naikinamos intelektualinės ir kūrybinės jėgos, įvairiai žlugdomi atskiri individai, ką visam pasauliui neseniai patvirtino Maskvos žurnalo Novyj Mir 5 redaktorių kolektyvas savo laiške Pasternakui, grąžindamas kūrėjo rankraštį ir išbardamas už autoriaus apysakoj indidivido interesų statymą aukščiauo kolektyvo, nes be kitko jo veikale vyriausias veikėjas dr. Živagas, netekęs kantrybės, Rusijos išlaisvintojams sako:

"...Žmonės, kuriuos jūs garbinatė, užmiršo vieną priežodį: tu gali įvesti į vandenį arkli, bet negali jo priversti to vandens gerti... Išcina, jog aš turėčiau dėkoti, kad mane laikot nelaisvė, kad mane išlaisvinotė nuo žmonos, nuo mano sūnaus, mano namų, nuo darbo — visko, kas man brangu, ir kas man daro gyvenimą vertą gyventi..."

Šiai trumpai ištraukai komentariai nereikalingi. Šitaip nuogai išlaisvintus kiekvienas individas yra išlaisvintas ir nuo tikrosios kūrybos. Todėl ir Tiesai turėtų būti aišku, jog tikroji kūryba tėra įmanoma tik demokratijos ir pilnos laisvės kraštuose, o tikrieji kūrėjai juk ir yra atskiri individai, ne kolektyvas.

Kaip gali būti tikroji kūryba ten, kur yra paneigta politinė laisvė bei teisė, kur žmogus pajungtas ūkio ir technikos vyksmui, kur kūrėjams įsakoma, kas ir kaip turi būti kuriama, o kai šis bando atsipalaiduoti nuo tu išakymų, ištinka Pasternako likimas, kurs išvadintas tėvynės išdaviku, o tikrasis jo likimas dar neaiškus.

Mirimų skaičius gimant per paskutinius 40 metų nepaprastai sumažėjo, kaip rodo svingantingumo informacijos įstaigos duomenys.

O kad tos laisvės sovietų pavergtųjų kraštu, o kartu ir Lietuvos kūrėjai neturi, tai patvirtina ir jų pačių žodžiai minėtam Pergalės žurnale:

"...Tarybinėje literatūroje rašytojas yra artimiausias Komunistų partijos pagalbininkas, socialistinės santvarkos rėmėjas, šeiminkiškas liaudies interesus reiškęs..."

Toliau nusikundžia paties kūrėjo M. Solochovo žodžiais:

"...Apie mus, tarybinius rašytojus, nirstantieji priešai užsienyje kalba, esą, mes rašome pagal partijos nurodymus. Gi reikalingas kiek kitoks: kiekvienas iš mūsų rašo pagal savo širdies nurodymus, o mūsų širdys priklauso partijai ir gimtajai liaudžiai, kuriai mes tarnaujame savo menu..."

Čia ir matome tą skirtumą tarp sovietinio, tarnaujančio partijai kūrėjo, iš kurio atimta kūrybinė iniciatyva, jos polėkiai, suvaržyta fantazija, paverstas amatininku.

Tad koks gi tikslas būtų ta koegzistencija, jei mūsų kūrėjai tėvynėje likusiu eilinių nepasiekia, o jų kūryba mūsų dvasiai peno neduos?

WASHINGTON

Washingtono Lietuvių Moterų Klubas ruošia Naujųjų Metų su tikimą gražioje Catholic Daughters of America klubo palatose, Scott Circle 2, N. W., gruodžio 31 d. 9 v. 30 min. vakaro.

Moteryų Klubu Valdyba maloniai kviečia washingtoniečius ir kitų miestų lietuvių dalyvauti. Staljuokis galima užsisakyti pas B. Tautvilienę, 515 Seward Sq., S. E., tel. LI 4-5869, ir pas J. Vaičiulaitienę, 304 Anacostia Rd., S. E., tel. LU 3-1633. Bilietas \$5.00 asmeniui. Studentams \$2.50.

SIŪSK SVENČIŲ PINIGUS DABAR!

Išvenk paskutinės minutės skubėjimo! Tavo giminės ir draugai gaus pinigines dovanas laiku, jeigu jas pasiūsi dabar!

Šis patarnavimas teikiamas visuose mūsų 68 patogiuose bankuose.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi apie viso pasaulio lietuvių gyvenimą ir būsi geriausiai informuotas apie tarptautinę padėtį.

STUDENTŲ ŽODIS

Nr. 63

Redaguoja — G. Gedvila, D. Marcinkutė, R. Vėžys. Redakcijos adresas: 1213 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

Nr. 63

SVEIKAS, STUDENTE!

Tremties kelias nėra nei tiesus, nei aiškus, nei lengvas. Tautai mums uždėjo pareigą kovoti, bet gyvenimas nedavė ginklo, su kuriuo galėtume į kovą žengti. Neturime mes masių karo laukams iškloti, neturime mes milijonų rinkiminės kampanijos savo valiai išreikšti.

Tačiau tremties tragedija glūdi ne mūsų silpnume, bet faktė, kad vieni iš mūsų uždėtają pareigą nepajėgėme suprasti, kiti tos pareigos neapsiėmė arba, atradę minkštesnį gyvenimą, ją pardavėme už tris dešimtis sielų. Tragedija glūdi ir tame, kad, vietoj pildę pareigą su užsispyrimu ir sumanymu, jos pildymą perkėlėme į moralizavimo plotmę. Šaukėme laisvoms tautos: gelbėkite kenčiančią tautą. Laisvos tautos tylėjo, jos paguodė, bet žiūrėjo į savo interesus, jos užmiršo kitus.

Moralizavome mes kitiems, moralizuojame sau ir bemoralizuodami pradėjome savęs neišsakyti. Apvaizda mus apėjo, demokratijos mus pardavė, komunizmas mus naikina. Taip besigailėdami savęs, sustiprinome savo menkavertiškumo kompleksą, ir tremties kelias pasidarė dar kreivesnis, dar neaiškesnis, dar sunkesnis.

Mes randame magiką žodžiuose. Tautinis apsisprendimas, kenčiantieji ir surinkti vergai, tūkai mylinčios tautos — tai vis žodžiai, kurie turi pasiekti ir sujaudinti dvijdešimtojo amžiaus diplomato širdį, nes gi ir jie juos vartoja. Betgi vartojo juos ir Italija ir Vokietija, ir pagaliau niekas jais taip nesišvaisto, kaip patį Rusiją. Iš tų diplomatų yra tie patys žodžiai, ir mes juose matome palankumą lietuviškajam reikalui, kasmet stiprėjantį Lietuvos išlaisvinimo klausimą ir pagaliau patį išlaisvinimą.

Tas mūsų nesaugumas kiekvieną malonų žodį tarusį politikierių paverčia lietuvių draugu. Tas mūsų nesaugumas kiekvieną nesupratusį lietuvių tarpe paverčia principo dalyku. Mes kalbame tik aukščiausios tiesos vardu. Kritika yra tik priekaištas. Kiekvienas parengimas yra didžiulis įnašas į mūsų kultūrinį gyvenimą... Ir pagaliau retkarčiais patys savo silpnybės pastebėję smunkame į nusivylimą ir dar daugiau savęs gailime.

Jei trypsime, studentai, senais takais, nužygiuosite į tą patį rūkio ir ašarų pasaulį. Tačiau jūsų pareiga yra ištrypti naujus kelius. Tegu tie keliai būna grįsti ne tik meile tautai ir tvirtu užsispyrimu kovoti dėl jos interesų, bet ir žingeidumu, šaltu protu, giliu intelektu. Nepasilikite vieni studento gyvenime, bet traukite kiekvieną lietuvių jaunuolį į aukštesnius mokslus. Duokite tam jaunuoliui pareigos jausmą, entuziazmą, duokite jam progos veikti, ir būsite jam davę progos tapti tikrai naudingą tautos nariu. Nesibijokite svetimus dievus pažinti, nes tada savuosius daugiau gerbsite. Nesiekite perrašyti pasaulio istoriją, bet, tapę Micevičiais, Donelaičiais ir kitais kūrėjais, prašykite atskirus puslapius. Tegu šis jūsų suvažiavimas Detroito būna žingsnis link idėjinio gyvumo.

apsiimdami šią pareigą, atarasdami realesnius veiklos metodus padarysite tremties kelį tiesesniu, aiškesniu ir lengvesniu.

Ir kada tas kelias parves mus į Lietuvą, mes grįšime ne amatais ir archaiskoms pažįdomoms apsirovė kankiniams, bet kūrėjais su idėjomis, kurios sujungs tautos gyvenimą ir atsvers komunizmo įtaką. Tada galėsime pasakyti, kad mūsų tremtis nebuvo prarastieji metai.

"PUSKARČIŲ KOVA"

Apie kartų kovą — tarp vyresniųjų ir jaunesniųjų esančius nuomonių skirtumus ir iš jų išplaukiančią socialinę dinamiką — jau ir žvirbliai pastogėse čiauska. Šį sykį nukreipsime kalbą į "puskarčių" kovą — į skirtumus, kuriuos maži amžiaus tarpai padaro pačioje jaunijoje kartoje, ir ypač į vieną jų, įsmigusį dėmesį.

Jaunojoje kartoje, kuri šiandien tarp 25 ir 30 metų, intelligentiausieji dažnai būna kartu ir veikliausieji lietuviškoje visuomenėje, arba jautriausieji lietuviškiems reikalams. Žinoma, ir tarp jų ne kiekvienas, kuris veiklus, būtinai ir šviesus. Bet šioje kartoje žmonės, kurie atitruksia nuo lietuviškųjų reikalų, dažniausia randame, juos pažinę, ir šiaip jau neapdovanojus išimtiniai, nei sąžine.

(Sąžinė dažniausia ir yra šiai kartai tas faktorius, kuris neleidžia nuo lietuviškųjų reikalų atsipalsti. Įprastais, kuris neretai vyresniąją kartą išlaiko veikloje, čia dar neveikia, o tuštybė... bendrai intelligentui nepridera ir todėl paliekama tiems, kurie Draugui siuntinės savo vedybinės nuotraukas, jeigu tokių iš viso atsiras).

Bet jaunesnėje šios kartos "puskartinėje", taip, sakykime, jaunesniuose nei 20 metų, dažnai pastebėtinas priešingas reiškinys. Ne visuomet, bet dažnokai intelligentiausieji pirmieji tampa ne tik skeptikais, bet ir tikrais nihilistais lietuviškosios kultūrinės vertybių atžvilgiu. Automatiškai pagaminama pa-

vienu malonų žodį tarusį politikierių paverčia lietuvių draugu. Tas mūsų nesaugumas kiekvieną nesupratusį lietuvių tarpe paverčia principo dalyku. Mes kalbame tik aukščiausios tiesos vardu. Kritika yra tik priekaištas. Kiekvienas parengimas yra didžiulis įnašas į mūsų kultūrinį gyvenimą... Ir pagaliau retkarčiais patys savo silpnybės pastebėję smunkame į nusivylimą ir dar daugiau savęs gailime.

Jei trypsime, studentai, senais takais, nužygiuosite į tą patį rūkio ir ašarų pasaulį. Tačiau jūsų pareiga yra ištrypti naujus kelius.

Tegu tie keliai būna grįsti ne tik meile tautai ir tvirtu užsispyrimu kovoti dėl jos interesų, bet ir žingeidumu, šaltu protu, giliu intelektu. Nepasilikite vieni studento gyvenime, bet traukite kiekvieną lietuvių jaunuolį į aukštesnius mokslus. Duokite tam jaunuoliui pareigos jausmą, entuziazmą, duokite jam progos veikti, ir būsite jam davę progos tapti tikrai naudingą tautos nariu. Nesibijokite svetimus dievus pažinti, nes tada savuosius daugiau gerbsite. Nesiekite perrašyti pasaulio istoriją, bet, tapę Micevičiais, Donelaičiais ir kitais kūrėjais, prašykite atskirus puslapius. Tegu šis jūsų suvažiavimas Detroito būna žingsnis link idėjinio gyvumo.

apsiimdami šią pareigą, atarasdami realesnius veiklos metodus padarysite tremties kelį tiesesniu, aiškesniu ir lengvesniu. Ir kada tas kelias parves mus į Lietuvą, mes grįšime ne amatais ir archaiskoms pažįdomoms apsirovė kankiniams, bet kūrėjais su idėjomis, kurios sujungs tautos gyvenimą ir atsvers komunizmo įtaką. Tada galėsime pasakyti, kad mūsų tremtis nebuvo prarastieji metai.

patiria kultūrinių vertybių nepaisymą. Pavyzdžiui, tėvų stebimasi ir neatsistebima, kodėl mergina norinti studijuoti filosofiją! Kai kieno — tėvų, o ne vaikų — kultūriniai reikalavimai netoli pažengę nuo Valančiaus "Paugusių vaikų knygelės", o kai kurių net nustumę ligi gen. Raštikio atsiminimų (įdomių, tiesa, kaip didžiausios lietuvių istorijoje tuštybės studijos, bet šiaip be ypatingesnių literatūrinių nuopelnų). Kai kas be išgaščio išvis į knygą nepažiūri ir vaikams verčiau atitinkamomis progomis dovanoja firlefancus (tape-recorderius, automobilius, televizijas ir pan.)...

Kaip tėvų šeimose, taip ir kasdieninėje visuomeninėje aplinkoje. Ji pilna bedvasio primityvizmo, įprastinių dalykų kartojimo (kaskart vis pakeliant balsą, kad skambėtų, kaip naujiena), tuščių, intelektualiai neimponuojančių formų.

Taip šviesesnieji ir neįgyja noro ieškoti šviesos lietuviškoje aplinkoje, kuri jiems pradeda atrodyti dvasiškai išsekusia ir nykia. Gal geresnėje padėty Chicago kur "visko yra", ko širdis geidžia (ir daugiau), bet provincijoje lietuvių pradeda daryti patraukli, deja, tik primityvesnėmis jaunųjų tarpe. (Jei, kaip paprastai, klystu, būtų jomų jų pačių nuomonė išgirsti).

Iš šių primityviųjų, žinoma, dar ne viena jaunimo organizacija galės "suklestėti", senųjų iš užpakalio pripučiams. Ir lietuvių, tariant Studentų Varpo žodžiais, dar labiau "užkonspiruoti". ("Varpininkai kviečia jaunimą... neatsisveikinti su Lietuva, bet tiesti į ją rankas ir giliai užkonspiravus nuo svetimybių...", lietuvių puoselėti taip, kaip šimtmečiais puoselėjo šiaudinės bakūžės vargdienės motutės ir tėveliai." Jeigu šiandieninės lietuvių turinti būti "taip, kaip" prieš šimtmečius šiaudinės bakūžės, tai varpininkai iš tiesų... "užkonspiravo").

Bet reikia susirūpinti ir tais, kurie daugiau žada — bet daugiau ir reikalauja. Juk būtų ir įdomu su tokiais lietuvių beabojančiais sąžiningai intelektualiai persigrumti.

(Paprastai su "tokiais" nedisputuojama, bet į juos pakeltu balsu šaukiama. Bet jų yra ir ne jie kalti).

PRO DANTIS

Brangi Teta,

Nepykit, kad taip retai rašau. Buvau užsidaręs nuo gyvenimo ir be to neturėjau nei pinigų ženklams.

Tetule miela, kad matytumėt, kiek kainuoja intelektualu pasidaryti. Todėl nereikia stebėtis, kad jis su ilgais plaukais vaikščioja. Bet kaina verta mokėti. Kai užbaigsiu, būsiu labai kultūringas. Net ir mūsų kultūrininkai nedrįs manęs pinigų pranyti.

Jaūčiu, kaip kultūra pradeda mane persunkti — lyg būčiau visas šlapias nuo kultūringumo. Paimk šį savaitgalį: visas oras kultūra kvėpėjo, o aš ją sėmiausi.

Atvažiavau į Detroitą tą dieną, kada Amerikos kalakutai dėjo galvas, kad amerikiečiai galėtų dėkoti. Apsistojau pas vieną kolegę ir valgiau jos antį ir turėjau indomias diskusijas — labai kultūringa. Po to važiavome į susipažinimo vakarą — jau ne tain kultūringą.

Susipažinimo vakare daug nepažįstamų žmonių. Turiu prileisti, kad tai imponuojantis būrys — tas Jūsų atžalynas. Muzika

groja, žmonės stovi ir geria arbatą. Draugiškai pasiūlė ir man. Arbata labai stipri, daug stipresnė, negu bet kokiose arbatėlėse.

Sugreitėjo muzika, ir vyrai, pagriebę merginas, pradėjo vaikščioti. Kažkas pasakė, kad šokamas cha-cha. Tai panašu į blezdingelę, tik rankos mosavimas perkeliamas į šlaunis. Taip jie stumdėsi, o man vis siūlė arbatą. Arbata darėsi vis silpnesnė, bet man visos problemos pradėjo aiškėti.

Po to jie šoko jitterbugą. Iš esmės jis panašus į "nori miego, saldaus miego". Tik čia žmonės šoka taip, lyg į jų pažamas būtų įsikraustęs koks vabalas.

Būsi patenkinta išgirsti, kad šokome ir tango "paskutinis sekmadienis". Tuo momentu pradėjau jaustis labai patenkintas ir pagaliau viskas užtemo. Sekantis dalykas, ką atsimenu, tai kad jaučiausi, kaip tas žmogus po to sekmadienio, bandydamas išlipiti iš lovos pirmadienio rytą.

Nespejė baigti muziką, kai vėl šviesu. Sėdžiu prie stalo ir geriu apelsinų sunką. Stoviu prie registracijos stalo. Klausaus atidaro mo žodžio. Pirmininkas jaučiasi, lyg iš Ievos bušelių obuolių būtų gavęs. Prasideda grumtynės. Nominuojami suvažiavimo pirmininkai. Partijos sugužda ir meta surinktąsias "dūseles" už savąjį kandidatą. Laimėtojas perima garbės krėslą. Partijos išsiskirsto į savo blokus.

Viename kampe sėdi pirmoji artija. Jie turi daug vadų, kurie susirinkę daug dūšelių. Vadus atiduoda į mokyklą, ir jie ten išmoka apie viską cituoti iš vienos knygos. Klausimai apie paukščius ir bites paliekami vakarams stovyklose.

Antroji truputį drąsesnė. Ji turi tik vieną dvasios vadą, ir tas pats netikintis. Jų trumpos kelnes gražesnis už jų kojas.

Tretieji turėjo daug vadų ir per daug merginų. Jų vadai vedė ir išsivedė kiek merginų. Dabar jie neburi vadų, bet turi dar daugiau merginų.

Šiais metais pasirodė ir ketvirtieji. Jiems nieko netrūks. Ypač turi pasisakymų apie save. Suvažiavime jie vienas kitą apkalba, bet paskui, vakare, dienos kovos visvien meilėje pakęsta. Taigi, Tetule, negali sakyti, kad šios dienos studentas nekultūringas.

Tuo tarpu lieku Tavo, su meile ir be pinigų.

Jonas Valerijonas

AKADEMINIAME PASAULYJE

• L. S. Sąjungos suvažiavimui padaryta maloni staugmena. Atvyksta kol. Bilevičiūtė, buvusi Vilniaus Pedagoginio Instituto docentė, prieš metus atvykusi Amerikon. Ji kalbės apie studentų Lietuvoje.

• Penktadienio rytą, nuo 8:30 val. vyksta suvažiavimo registracija Statlerio viešbutyje. Šeštadienį posėdžiai prasideda 9 val. Sekmadienis pradėsiamas pamaldomis šv. Antano bažnyčioje 11 val. Uždarymasis posėdis įvyks 1:30 val. Visi posėdžiai vyks Statleryje.

• Kudirkos minėjimas New York'e įvyks Sheraton-McAlpin viešbuty Manhattan, gruodžio 6 d., 6:30. Programoj dalyvauja Dr. J. Pajaujis, Dr. K. Ostrauskas, H. Kačinskis ir I. Vasilūnas. Minėjimą rengia šviesa ir Santara.

• Liet. Stud. S-gos N. Y. skyriaus valdybą sudaro: V. Krivickas, A. Butaitė, D. Statkutė, R. Penikas ir J. Birutis. Revizijos komisijon įėjo S. Novickis, K. Škėmaitė ir L. Stanaitytė.

MCSU SPECIALYBE

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

(k)